

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Aika 04.10.2021, klo 18:00 - 19:23

Paikka Rykmentinpuiston ruokala, Rykmentintie 48

Käsitellyt asiat

- § 133 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 134 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 135 Hyrylän liike- ja palvelukeskuksen tontin hinnoittelu**
- § 136 Lisämääräraha kiinteän omaisuuden ostoon, 2021**
- § 137 Arviointikertomus 2020, toimialueiden ja kunnanhallituksen selvitykset arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista**
- § 138 Kuntastrategia valtuustokaudelle 2021–2025**
- § 139 Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan jäsenten valinta ja lautakunnan asettaminen 2021–2025**
- § 140 Ilmoitusasiat / muut asiat**

Lisäpykälät

- § 141 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän (Ridasjärven päihdehuoltokeskus) perussopimuksen muuttaminen**
- § 142 Digitaalisen hallinnon edistäminen kustannustehokkuuden, toimintavarmuuden sekä demokraattisen päätöksenteon eri toimijoiden tasa-arvon lisäämiseksi, aloite**
- § 143 Sikokallion alueesta luonnonsuojelualue, aloite**
- § 144 Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle, aloite**

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Arto Lindberg, puheenjohtaja
Aarno Järvinen
Aila Koivunen
Annika Lappalainen
Antti Kaikkonen
Antti Seppälä
Anu Åberg
Ari Koponen
Ari Nyman
Eeva-Liisa Nieminen
Elisa Laitila
Emmi Sirniö
Hanna Catani
Henri Savolainen
Janne Hermunen
Janne Mellin
Jari Anttalainen
Jari Immonen
Jari Räsänen
Johanna Sipiläinen
Jukka Ahlgren
Jussi Salonen
Kalle Ikkela
Karita Mäensivu
Kati Lepojärvi
Kim Kiuru
Kirsti Ruislehto
Laura Nyholm
Laura Åvall
Lauri Untamo
Liisa Palvas
Lilli Salmi
Margita Winqvist
Mika Mäki-Kuhna
Mika Timonen
Mila Lehtonen
Mira Lehtinen
Mirka Kovalainen
Monica Avellan
Outi Huusko
Päivö Kuusisto
Raimo Stenvall
Risto Rämö
Ruut Sjöblom
Sanna Kervinen
Tapio Tammilehto
Tuija Reinikainen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ulla Rosenqvist
Ari Lopenen
Kari Friman
Topi Korpinen

Muut saapuvilla olleet

Harri Lipasti, hallintojohtaja, sihteeri
Emil Jacobsson, nuorisovaltuuston edustaja
Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö
Markku Vehmas, talousjohtaja, etäyhteys
Paula Miettinen, viestintäpäällikkö
Satu Kuivasto, henkilöstöjohtaja
Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö
Tiina Simons, vs. sivistysjohtaja
Kirsi Haarala, hallintopalvelusihteeri
Pasi Perkiö, ict-asiantuntija
Heidi Hagman, kehittämispäällikkö, etäyhteys, poistui 18:58

Poissa

Anna Yltävä
Ilmari Sjöblom
Pasi Huuhtanen

Allekirjoitukset

Arto Lindberg
Puheenjohtaja

Harri Lipasti
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

06.10.2021

06.10.2021

Janne Hermunen

Outi Huusko

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Julkaistu yleisessä tietoverkossa 7.10.2021.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 133

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanvaltuuston kokouksen koollekutsumista koskeva kuulutus on julkaistu Tuusulan kunnan www-sivuilla osoitteessa www.tuusula.fi.

Puheenjohtaja toteaa tämän kokouksen koollekutsumisen laillisuuden sekä saapuvilla olevien valtuutettujen lukumäärän perusteella päätösvaltaisuuden.

Ehdotus

Todetaan läsnä olevat ja mahdolliset poissaolevat valtuutetut ja heidän sijaisensa.

Seuraavat valtuutetut ovat ilmoittaneet esteestä:

- Anna Yltävä
- Ilmari Sjöblom
- Pasi HUUHTANEN

Todettiin, että

- Anna Yltävän tilalla on Tuusulan Puolesta ry:n 1. varavaltuutettu Kari Friman
- Ilmari Sjöblomin tilalla on Kokoomuksen 1. varavaltuutettu Topi Korpinen
- Pasi HUUHTANEN tilalla on Perussuomalaisten 1. varavaltuutettu Ari LOPONEN.

Päätös

Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 134

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Valitaan tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi jäsenet
Janne Hermunen ja Pasi HUUHTANEN.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin
Janne Hermunen ja Outi Huusko.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 334, 13.09.2021

Valtuusto, § 135, 04.10.2021

§ 135

Hyrylän liike- ja palvelukeskuksen tontin hinnoittelu

TUUDno-2021-690

Kunnanhallitus, 13.09.2021, § 334

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuija Palkki, Päivi Hämäläinen

tuija.palkki@tuusula.fi, paivi.hamalainen@tuusula.fi

maankäyttöinsinööri, maankäyttöpäällikkö

Liitteet

1 Sijaintikartta, Hyrylän liike- ja palvelukeskuksen tontin hinnoittelu, khall 13.9.2021

Hallintosäännön mukaisesti asemakaavan mukaisten tonttien hinnoittelusta päättää kunnanvaltuusto. Kuntalain (410/2015) 130 §:n mukaisesti kunnan tulee hinnoitella markkinoilla kilpailutilanteessa toimiville tahoille luovuttamansa yritys- ja tuottajamuotoiset tontit markkina-arvon mukaisesti perustuen puolueettoman arvioitsijan arvioon. Tätä hintapäätösesitystä varten kunta on tilannut kuntalain pykälän 130 mukaisesti kaksi ulkopuolisen puolueettoman auktorisoidun kiinteistöarvioijan hinta-arviota.

Hyrylän palvelukeskuksen tontin asemakaavamerkintä asemakaavan muutosluonnoksessa (18.11.2020) on C-4, III (keskustatoimintojen korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön kolmeen kerrokseen sekä toimistoja ja kokoontumistiloja enintään 50 % rakennusoikeudesta), koko tontin rakennusoikeus 15 000 ke-m² + iv-konehuoneet, ja kellaritasolla olevat tekniset tilat. sos.tilat sekä väestösuojatilat saa rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi kaavaluonnoksen määräyksen mukaisesti.

Arvioissa liikerakennusoikeuden arvoksi on määritelty 270–340 euroa / k-m² ja toimistorakennusoikeuden arvoksi 180–200 euroa / k-m².

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Kati Lepojärvi esitti Tuija Reinikaisen kannattamana seuraavan muutosesityksen: Esitän, että kunta ensisijaisesti vuokraa tontin toimijalle, jotta Hyrylän ydinkeskustan pitkän aikavälin aluesuunnittelu pysyy kunnan käsissä. Kunta saa vuokraamisesta pysyvän tulovirran pitkälle aikavälille. Vuokraaminen on myös vuokra-aikaan suhteutettuna kustannusviisasta.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu muutosesitys, asia on ratkaistava äänestämällä. Kunnanhallitus hyväksyi puheenjohtajan äänestysesityksen, että ne, jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Kati Lepojärven tekemää ja Tuija Reinikaisen kannattamaa muutosesitystä äänestävät "ei".

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 10 "jaa"-ääntä (Kim Kiuru, Outi Huusko, Kalle Ikkela, Ulla Rosenqvist, Tapio Tammilehto, Jari Immonen, Karita Mäensivu, Lilli Salmi, Ari Koponen, Ari Nyman) ja 3 "ei"-ääntä (Kati Lepojärvi, Tuija Reinikainen, Raimo Stenvall)

Äänin 10-3 kunnanhallitus päätti, että asia käsitellään päätösehdotuksen mukaan.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- asettaa Hyrylän palvelukeskuksen -asemakaavan alueella keskustatoimintojen korttelin (C) kiinteäksi myyntihinnaksi liikerakennusoikeuden osalta 300 euroa / k-m² ja toimisto- ja kokoontumistilojen rakennusoikeuden osalta 200 euroa / k-m²
- että tontti voidaan myös vuokrata vuotuisen vuokran ollessa 8 % myyntihinnasta, sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 04.10.2021, § 135

Ehdotus

Valtuusto päättää

- asettaa Hyrylän palvelukeskuksen -asemakaavan alueella keskustatoimintojen korttelin (C) kiinteäksi myyntihinnaksi liikerakennusoikeuden osalta 300 euroa / k-m² ja toimisto- ja kokoontumistilojen rakennusoikeuden osalta 200 euroa / k-m²
- että tontti voidaan myös vuokrata vuotuisen vuokran ollessa 8 % myyntihinnasta, sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun hän totesi Janne Mellinin kannattamana, että pidetään neuvottelutauko. Kokous keskeytettiin neuvottelutauon ajaksi klo 18.19-18.29.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Puheenjohtajan avattua uudelleen keskustelun Jussi Salonen puheenjohtajan kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen päätösehdotukseen: valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen tuomaan tammikuun 2022 loppuun mennessä Hyrylän palvelukeskushankkeen tilannekatsauksen tiedoksi pykäläasiana.

Puheenjohtaja totesi, että muutosehdotus voidaan hyväksyä yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto päätti

- asettaa Hyrylän palvelukeskuksen -asemakaavan alueella keskustatoimintojen korttelin (C) kiinteäksi myyntihinnaksi liikerakennusoikeuden osalta 300 euroa / k-m² ja toimisto- ja kokoontumistilojen rakennusoikeuden osalta 200 euroa / k-m²
- että tontti voidaan myös vuokrata vuotuisen vuokran ollessa 8 % myyntihinnasta, sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksiin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii
- että valtuusto velvoittaa kunnanhallituksen tuomaan tammikuun 2022 loppuun mennessä Hyrylän palvelukeskushankkeen tilannekatsauksen tiedoksi pykäläasiana.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 351, 20.09.2021

Valtuusto, § 136, 04.10.2021

§ 136

Lisämääräraha kiinteän omaisuuden oston, 2021

TUUDno-2021-2013

Kunnanhallitus, 20.09.2021, § 351

Valmistelijat / lisätiedot:

Timo Mattila

timo.mattila@tuusula.fi

maankäyttöneuvottelija

Kunnalle budjetoitu määräraha kiinteän omaisuuden hankintaan vuodelle 2021 on 3 000 000 miljoonaa euroa. Kunta on käyttänyt tästä määrärahasta nyt noin 2,6 miljoonaa euroa.

Kunta on neuvotellut loppuvuodeksi maakauppoja, jotka toteutuessaan ylittävät jäljellä olevan noin 400 000 euron budjetin. Suurin kunnanhallitukselle päätöksentekoon tuotava yksittäinen kauppa on arvoltaan 920 000 euroa.

Kunta esittää valtuustolle yhden miljoonan euron määrärahalisäystä loppuvuodelle 2021. Esitetty lisäys nostaisi vuoden 2021 kiinteän omaisuuden hankintabudjetin yhteensä neljään miljoonaan euroon. Lisäys mahdollistaisi loppuvuodeksi neuvoteltujen kauppojen toteutumisen ja jättäisi mahdollisia uusia neuvotteluavauksia varten noin 500 000 euron budjetin.

Lisätietoja: maankäyttöpäällikkö Päivi Hämäläinen, 040 314 4557,
paivi.hamalainen@tuusula.fi

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- tehdä 1 000 000 euron suuruisen määrärahalisäyksen kiinteän omaisuuden hankintaan vuodelle 2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 04.10.2021, § 136

Ehdotus

Valtuusto päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- tehdä 1 000 000 euron suuruisen määrärahalisäyksen kiinteän omaisuuden hankintaan vuodelle 2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tarkastuslautakunta, § 18,09.03.2021

Tarkastuslautakunta, § 23,23.03.2021

Tarkastuslautakunta, § 28,06.04.2021

Tarkastuslautakunta, § 32,20.04.2021

Tarkastuslautakunta, § 38,26.04.2021

Tarkastuslautakunta, § 42,04.05.2021

Tarkastuslautakunta, § 47,18.05.2021

Valtuusto, § 57,31.05.2021

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta, § 16,05.08.2021

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, § 74,24.08.2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, § 65,26.08.2021

Kuntakehityslautakunta, § 70,08.09.2021

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, § 86,14.09.2021

Tekninen lautakunta, § 90,14.09.2021

Kunnanhallitus, § 352,20.09.2021

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, § 51,21.09.2021

Kunnanhallitus, § 364,27.09.2021

Valtuusto, § 137, 04.10.2021

§ 137

Arviointikertomus 2020, toimialueiden ja kunnanhallituksen selvitykset arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista

TUUDno-2021-508

Tarkastuslautakunta, 09.03.2021, § 18

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- arviointikertomuksen 2020 laatimisesta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.
-

Tarkastuslautakunta, 23.03.2021, § 23

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- arviointikertomuksen 2020 laatimisesta.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- että arviointikertomuksen laatimisen käsittelyä jatketaan tulevilla kokouksissa 6.4., 20.4. ja 4.5.
-

Tarkastuslautakunta, 06.04.2021, § 28

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.
-

Tarkastuslautakunta, 20.04.2021, § 32

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Tarkastuslautakunta, 26.04.2021, § 38

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Tarkastuslautakunta, 04.05.2021, § 42

Ehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- jatkaa arviointikertomuksen 2020 laatimista
  - hyväksyä arviointikertomukseen tulevat suositukset.
-

Tarkastuslautakunta, 18.05.2021, § 47

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, tarkltk 18.5.2021

Ehdotus

Tarkastuslautakunta käy keskustelun arviointikertomusprosessista.

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti

- hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2020
  - että arviointikertomus toimitetaan jäsenille välittömästi allekirjoitettavaksi sähköisesti; tarkastuslautakunta toteaa, että Tuija Riolan allekirjoitusta ei ole saatavilla
  - jättää arviointikertomuksen vuodelta 2020 valtuuston käsiteltäväksi
  - esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset
  - että selvitykset tulee toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa
  - että selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle ja
  - että kokouksen pöytäkirja tämän pykälän osalta tarkastetaan ja hyväksytään välittömästi tässä kokouksessa.
-

Valtuusto, 31.05.2021, § 57

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, valt 31.5.2021
2 Allekirjoitusliite_Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, valt 31.5.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset
- että selvitykset tulee toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa
- että selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta, 05.08.2021, § 16

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 20120 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tuusulan veden osalta tarkastuslautakunta nosti esille seuraavaa:

- Tarvittavien erityisosaajien ja lisäresurssien rekrytointi ja perehdytys ovat tulevan vuoden keskeisimpiä asioita projektien hallinnassa.
-

Johtokunta antaa seuraavan selvityksen tarkastuslautakunnan esille nostamiin asioihin:

Uusi työnjohtaja aloitti kesäkuussa. Hän tuli vahvistamaan työmaatoimintaa ja työturvallisuusosaamista. Jokaisen uuden rekrytoinnin yhteydessä tulemme harkitsemaan uudenlaisen osaamisen tarvetta tapauskohtaisesti.

Ehdotus

Esittelijä: Jukka Sahlakari, liikelaitoksen johtaja

Tuusulan vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta päättää

- antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle yllä olevan selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 24.08.2021, § 74

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Lehmusvaara, Tiina Simons, Markus Torvinen, Hannamari Halinen
virpi.lehmusvaara@tuusula.fi, tiina.simons@tuusula.fi, markus.torvinen@tuusula.fi,
hannamari.halinen@tuusula.fi
kansliapäällikkö, sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, ksltk 24.8.2021

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Palveluverkon kehittämisessä ei ole kyse vain uusista rakennuksista. Iloisen oppimisen Tuusula tarkoittaa tulevaisuuden oppimisympäristöjä kaikille kuntalaisille, lapsille, nuorille ja aikuisväestölle. Yhteis- ja rinnakkaiskäyttö tehostaa tilojen käyttöä ja tarjoaa laajemmin materiaalisia ja digitaalisia voimavaroja kuntalaisille. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteetömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä työntekijöiden ja lasten kanssa.
- Hyvin alkaneelle työlle toivotaan jatkoa.
- Mikäli iltapäiväkerhojen lapsimäärien laskeva trendi jatkuu, voisi olla järkevää pohtia erilaisia vaihtoehtoja lasten sekä perheiden palveluiden ja oikeuksien toteutumiseksi lapsilähtöisellä tavalla. Lakisääteisen rajan alittaminen ei ole kiellettyä, jolloin säästöjä saataisiin esim. lasten kuljetuksista. Ei ole tarkoituksenmukaista, että osa tuusulalaisista lapsista asetetaan eriarvoiseen asemaan, vaan kaikkien pitäisi voida osallistua iltapäiväkerhoon niin halutessaan ja jos perheellä on siihen tarvetta.
- Tuusulassa tulisi kiinnittää yleisesti huomiota ryhmäkokovaatimukseen ja siihen, onko niillä merkityksellistä kustannusvaikutusta. Lasten perusoikeuksien tulee toteutua myös Tuusulassa, minkä johdosta tarkastuslautakunta suosittelee esim. oman äidinkielen ryhmien koon uudelleen harkintaa ja tuusulalaisten monikielisten perheiden riittävää huomioimista kasvavan trendin mukaisesti.
- Etäopetus ja joustavat digitaaliset oppimismenetelmät sopivat osalle oppilaista, joille tulisi tarjota kyseisiä ratkaisuja myös koronapandemian jälkeen. Sisäilmaoireista kärsivät opettajat ja oppilaat voisi tässä asiassa jollakin tavalla yhdistää siten, että kenenkään terveyttä tai työkykyä ei tarvitsisi vaarantaa.
- Lautakunta suosittelee edelleen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja ne osaaavan ja tuntevan henkilöstön arvostamista sekä pitämistä kunnassa.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan selvitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä. Tarkennetut huomionne Sivistyksen toimialueelta varhaiskasvatukseen ja perusopetuksen osalta liittyvät koronapandemian hoitamiseen hyvin poikkeuksellisenä vuotena 2020 ja siitä johtuen palveluiden järjestämiseen poikkeusolojen aikana ja palveluverkon toteutumiseen.

Toimialueen toimintakertomuksessa 2020 on varsin yksityiskohtaisesti kuvattu kaikki koronapandemian vaikutuksen palveluiden järjestämiseen ja henkilöstöön. Tämä on tärkeää myös vastaisuuden varalle. Olemme oppineet paljon poikkeusoloissa toimimisesta ja johtamisesta sekä pandemian hoitamisesta. Tärkeää on aloittaa korona exit-toimenpiteet oppimisympäristöjen poistamiseen ja korvata koronavaikutuksia lasten ja perheiden hyvinvointiin. Tätä työtä on tehtävä, vaikka pandemia ei olekaan ohi.

Suosituksissa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota oppimisympäristöjen kehittämiseen ja toteaa kokonaisvaltaisesti sen, mistä kaikesta on kysymys, kun kehitämme tuusulalaisten oppimisen tiloja. Tarkastuslautakunta toivoo työn jatkuvan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

suunnitelmien mukaisesti. Oppimisympäristöjen tulee olla lähtökohtaisesti terveellisiä ja turvallisia ja tukea oppimista. Niiden tulee parhaalla mahdollisella tavalla tukea oppimisprosessia ja edistää lasten, nuorten ja aikuisten vuorovaikutusta. Oppimisen kaikkiallisuus tarkoittaa sitä, että kunnassa hyödynnetään sen kaikkia ympäristöjä oppimiseen. Lautakunta toteaa tarkastuslautakunnalle, että kunnassamme on tämän työn tueksi laadittu kulttuurikasvatussuunnitelmat ja edistetään luontopedagogiikkaa sekä kehitetään virtuaalisia ja digitaalisia oppimisympäristöjä.

Iltapäivätoimintaa on kehitetty ja kehitetään edelleen. Lukuvuoden 2020-2022 alusta lukien mahdollistimme kuljetukset toiselle koululle, jos ip-toiminnan ryhmiä ei toteutunut omalla koululla. Iltapäivätoiminnan tulee tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Kasvatus- ja sivistyslautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 26.08.2021, § 65

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Lehmusvaara, Tiina Simons, Ulla Kinnunen, Risto Kanerva

virpi.lehmusvaara@tuusula.fi, tiina.simons@tuusula.fi, ulla.kinnunen@tuusula.fi, risto.kanerva@tuusula.fi

kansliapäällikkö, sivistysjohtaja, kulttuuri- ja museotoimenjohtaja, vapaa-aikapalveluiden päällikkö

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, kvltk 26.8.2021

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Verkkotilaisuuksien kehittämistä ja järjestämistä kannattaa jatkaa pandemian jälkeenkin.

- Yhteistyö eri toimijoiden ja naapurikuntien kanssa lisää mahdollisuuksia laadukkaiden kulttuuripalveluiden tuottamiseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Henkilöstön hyvinvointi on koko toiminnan perusta.
- Myös tulevaisuudessa täytyy panostaa ja kehittää nuorten kanssa tapahtuvaa toimintaa myös vapaa-ajalla.
- Pidetään jatkossakin huolta erilaisten ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapidosta, jotta Tuusulan vetovoima lisääntyy.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan selvitys:

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä ja tarkoista huomioista. Huomionne kohdentuivat koronapandemian hoitamiseen ja palveluiden järjestämiseen poikkeusaikoina. Olemme samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa, että henkilöstömme on hyvin osaavaa ja on joutanut työtehtävissä poikkeusoloissa toimittaessa. Osa on ollut sijoitettuna myös erilaisiin työtehtäviin. Henkilöstön hyvinvoinnista tulee huolehtia ja tähän panostetaan koko toimialueella. Palveluita on järjestetty digitaalisina ja olemme voineet tarjota ohjelmaa verkossa.

Kulttuurin palvelualue

Kulttuuripalveluissa on otettu iso digiloikka koronapandemian aikana. Useita näyttelyitä ja tapahtumia on järjestetty ja järjestetään edelleen virtuaalisesti. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti Keravan ja Järvenpään kanssa ja yhteistyölle luotiin selvät tavoitteet kehittämissuunnitelmassa. Tämä suunnitelma on lähtenyt toteutumaan loppuvuodesta 2020 ja edelleen vuonna 2021.

Vapaa-ajan palvelualue

Tarkastuslautakunta suosittaa nuorten kanssa tapahtuvan toiminnan panostamiseen ja kehittämiseen jatkossakin. Myös liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee edelleen panostaa.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut -yksikön painopisteitä tulevalle valtuustokaudelle ovat nuorisotyössä nuorten parissa työskentelevän henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostaminen, nuorten osallisuus ja kohtaaminen sekä toimintatilojen kehittäminen. Yhteistyöverkoston avulla nuorisotyön vaikuttavuus paranee mm. kouluympäristössä.

Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee kiinnittää suunnitelmallisesti huomiota myös tulevalla valtuustokaudella. Uusien ja houkuttelevien liikunta- ja harrastuspaikkojen suunnittelu ja rakentaminen on tärkeää ja vähintään yhtä tärkeää on huolehtia jo nyt melko mittavan liikuntapaikkaverkoston siisteydestä, hoidosta ja turvallisuudesta.

Ehdotus

Esittelijä: Tiina Simons, sivistysjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kuntakehityslautakunta, 08.09.2021, § 70

Valmistelijat / lisätiedot:

Anne Olkkola

anne.olkkola@tuusula.fi

kaavoituspäällikkö

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, KKL 8.9.2021

Asiaselostus

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vuonna 2020 painetta aiheutti covid-19 pandemia, joka aiheutti rajoitteita ja jolla oli laajaalaiset vaikutukset läpileikkaavasti koko kuntatoiminnassa.
- Vuonna 2020 toiminnan painopisteenä oli strategisesti valittu Asuntomessujen 2020 toteuttaminen ja tapahtuman hyödyntäminen. Valitettavasti asuntomessujen aloitusta jouduttiin siirtämään covid-19 pandemian vuoksi. Messut saatiin avattua vasta elokuussa. Elokuussa järjestetyt Asuntomessut onnistuivat kuitenkin haasteista huolimatta.
- Hyrylän keskustan palvelukeskuksen sijainti päätettiin kunnanvaltuustossa. Mutta Palvelukeskuksen hankkeesta on kunnan sisäiset erilaiset näkemykset maankäytöstä ja niiden yhteensovittamisesta, tämä voi hidastaa päätöksentekoa.
- Focus-alueen, Sulan ja Rykmentin portin työpaikka-alueiden asemakaavojen myötä myös työpaikkatonttivarannot ovat kohenemassa tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Palveluverkkouudistus satoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin. Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen. Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehittymismahdollisuudet myös radan varressa. Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupäällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.

Kuntakehityslautakunnan selvitys:

- *Palveluverkkouudistus satoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin.*

Selvitys:

- Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.

- *Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen.*

Selvitys:

- MAL-sopimuksessa sopimuskaudella 2020-2023 on kaksi tavoitetta asuintuotantoa koskien: valmistuneiden asuntojen osalta tavoite on koko sopimuskaudella 1848 asuntoa, eli 462 asuntoa/ vuosi ja kaavojen asumisen kerrosalan osalta 168 000 k-m², joka on 42 000 k-m²/ vuosi. Vuonna 2020 Tuusulaan valmistui 527 asuntoa, mikä oli yli neljännes sopimuskauden valmistuneiden asuntojen tavoitteesta. Kaavoituksen osalta ei saavutettu neljännestä sopimuskauden tavoitteesta, vaan 26 962 k-m², mutta kaavoitussuunnitelma mahdollistaa tavoitteen saavuttamisen sopimuskauden aikana. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että asuintuotanto ja kaavatyöt kohdistumat huomattavin osin asuinkerrostaloihin ja tehokkaisiin asuinkortteleihin (AK).

- *Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehittymismahdollisuudet myös radan varressa.*

Selvitys:

- Jokelan keskustan yleissuunnitelma on laadittu 2020 ja se oli nähtävillä alkuvuodesta 2021. Opintien ja Nukarintien kaavatyö alkaa syksyllä 2021. Pohjois-Tuusulan hankekehittäjä rekrytoidaan, mikä tuo resursseja alueen potentiaalien kehittämiseen.

- *Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupäällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.*

Selvitys:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Matkailu on toiminut ilman resurssia vuodesta 2020 ja siihen on pyritty saamaan henkilöresurssi vuosien 2021 ja 2022 talousarvioihin. Tuota resurssia ei kuitenkaan ole myönnetty.

Kuntakehityslautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä.

Ehdotus

Esittelijä: Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Kuntakehityslautakunta päättää

- antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti

- antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta, 14.09.2021, § 86

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Sjöblom

leena.sjoblom@tuusula.fi

ympäristökeskuksen johtaja

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

Ihmisten tietoisuus hyvän elinympäristön tärkeydestä on kasvanut koronan aikana, joten Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksin on uusien haasteiden edessä: miten huolehtia parhaalla mahdollisella tavalla terveellisestä, turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä sekä monipuolisesta ja ekologisesti kestävästä luonnonympäristöstä.

Tarkastuslautakunta suosittelee osallistamaan sopijakuntien asukkaita entistä enemmän yhteisiin ympäristöasioihin. Viestinnän merkitys korostuu, jotta ihmiset saadaan kiinnostumaan hyvän elinympäristön ja kestävä luonnonympäristön ylläpidosta.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan selvitys:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistaa asukkaita erityisesti ympäristönsuojelun hankkeissa. Esimerkiksi Tuusulanjärven ja muiden sopijakuntien järvien kunnostushankkeissa (Mäntsälässä Isojärvi ja Kilpijärvi, Nurmijärvellä Valkjärvi, Tuusulassa ja Järvenpäässä Tuusulanjärvi) asukas- ja maanomistajayhteistyö on tärkeä osa toimintaa. Lisäksi ympäristönsuojelun palveluyksikkö tukee kuntia niiden asukas yhteistyössä esimerkiksi metsäsuunnittelussa, luonnonhoidossa ja vieraslajien torjunnassa. Kustannukset asukas yhteistyöstä kohdistuvat aina siihen sopijakuntaan, jonka alueella toimitaan, joten on kuntien rahoitushalukkuudesta kiinni, miten paljon toimintaa voidaan järjestää.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus panostaa toiminnassaan erityisesti asukasviestintään vuodesta 2021 alkaen. Pääasiallinen kanava on ympäristökeskuksen verkkosivut sekä Facebook. Neljätoista ympäristökeskuksen asiantuntijaa osallistui kesällä 2021 Viestintä-Pirittan järjestämään Facebook-koulutukseen ja saimme siitä uutta intoa ja rohkeutta postausten laatimiseen. Vuoden 2021 aikana ympäristökeskuksen Facebook-seuraajien määrä on kasvanut lähes kuudestasadasta seuraajasta yli seitsemään sataan seuraajaan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä.

Ehdotus

Esittelijä: Leena Sjöblom, ympäristökeskuksen johtaja

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

.Ehdotus hyväksyttiin.

Saku Nurminen poistui kokouksesta tämän pykälän aikana klo 18.31.

Tekninen lautakunta, 14.09.2021, § 90

Valmistelijat / lisätiedot:

Mikko Simpanen, Petri Juhola

mikko.simpanen@tuusula.fi, petri.juhola@tuusula.fi

tilapalvelupäällikkö, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, TL 14.9.2021

Asiaselostus

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen sekä yhdyskuntatekniikan että tilakeskuksen näkökulmasta. Covid-19 pandemian vaikutus näillä yksiköillä liittyi lähinnä henkilöstön, kuten siivoustoimen ja muiden yksiköiden työntekijöiden kokemaan stressiin heidän joutuessaan tekemään työtä osan aikaa ihmisten parissa kouluissa ja kiinteistöissä. Toisaalta etätyö kouluissa ja toimistoissa mahdollisti rästissä olleiden töiden tekemisen tehokkaasti. Leuto talvi toi säästöjä talvikunnossapitoon.
- Asuntomessut onnistuttiin pitämään turvallisesti aikataulua siirtämällä ja alue tuli esittelykuntoon tavoitteen mukaisesti. Tuusula sai myönteistä huomiota, kun messualuetta esiteltiin myös jälkikäteen television välityksellä.
- Kaikista haasteista huolimatta palveluverkkouudistus eteni.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Sisäilmaongelmat ovat edelleen olemassa ja vaativat huomiota näiltä yksiköiltä. Palveluverkkouudistuksen edetessä suunnitellusti resursseja vapautuu uuteen ja myös väliaikaisista kalliista väistötiloista päästään eroon. Kunnan omista resurssivajeista johtuen on kiinnitettävä erityistä huomiota ammattitaitoiseen uusien rakennusten rakennusaikaisten töiden valvontaan ja kustannusten seurantaan. Kiitosta ansaitsee, että kunnassa noudatetaan rakentamisessa Kuiva Ketju 10 -toteutusmallia ja mm. Martta Wendelinin rakennuksella näemme jo suojaukset valmiina.

Teknisen lautakunnan selvitys:

Sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet inhimillistä tuskaa ja ajaneet osaltaan merkittävään palveluverkon uudistamiseen. Sisäilmaongelmien hoitamiseen on keskitytty intensiivisesti erityisesti viime vuosina, ja sisäilmaongelmien käsittelyprosessia on kehitetty ansiokkaasti eteenpäin annetuilla resursseilla. Sisäilma-asiantuntijapalvelut tullaan edelleen ostamaan ostopalveluna, eikä kunnalla ole omaa syvällistä asiantuntijaosaamista asioiden hoitamiseen.

Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.

Tekninen lautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä.

Ehdotus

Esittelijä: Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Tekninen lautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen VALTUUSTOLLE asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 20.09.2021, § 352

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Lehmusvaara

virpi.lehmusvaara@tuusula.fi

kansliapäällikkö

Perustelut

Valtuusto 31.5.2021 § 50 on päättänyt pyytää pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja kunnanhallituksen selvitykset. Esitykset tulee toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Esitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2020 toiminnasta antamassaan arviointikertomuksessaan todennut, että odottaa vastauksia ensisijaisesti arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten toteuttamiseen.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle seuraavat selvitykset:

Kunnan taloudellinen tila

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tuusulan kunnan vuoden 2020 tilinpäätös, joka sisältää myös vesiliikelaitoksen, on melko tarkalleen 3 milj. euroa ylijäämäinen. Tulosta voi pitää hyvänä, kun vertaa sitä alkuperäiseen talousarvioon, joka oli suunnilleen saman verran alijäämäinen. Lainamäärä kasvoi vain maltillisesti, mikä johtuu monien investointien myöhästymisestä.

Tarkasteltaessa kunnan talouden kehitystä vuonna 2020 huomio kiinnittyy tietysti koronaepidemian vaikutuksiin. Toukokuussa 2020 arviot kunnan taloudesta päättyivät 20 miljoonan euron alijäämään. Kesän lopulla arvio oli 10 miljoonan euron alijäämän luokkaa. Siitä arvio parani ja oli vuoden lopulla lähellä nollaa ja lopulta päädyttiin siis alussa mainittuun ylijäämään.

Erikoisena voidaan pitää sitä, että koronavuonna kunnan talous jopa vahvistui. Ratkaisevaa tälle kehitykselle oli se, että maan hallitus lupasi ottaa epidemian iskut omille hartioilleen ja sen valtio myös teki. Tuusulan valtionosuudet nousivat 25 miljoonasta eurosta (2019) 42 miljoonaan euroon.

Verotulot kasvoivat vuonna 2020, vaikka jäivätkin budjetoidusta. Suurelta osin kasvu johtui kertaluonteisista seikoista, kuten edelliseltä vuodelta siirtyneistä valtion tilityksistä ja yhteisöveron kuntaosuuden väliaikaisesta korotuksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Myös omaisuusarvojen alaskirjaukset pieneivät huomattavasti, kun vuonna 2019 ” pöytä puhdistettiin” epäkurantista omaisuudesta. Toimialueiden talous toteutui selkeästi budjetoitua parempana ja käyttötalous pysyi hyvin kurissa. Vuosikate kehittyi positiivisesti.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Keusoten menojen hillintä on edelleen ensiarvoista. Koronaepidemiasta toipumiseen kannattaa varautua, sillä sen aikaansaamat ongelmat, kuten esimerkiksi koululaisten oppimisvaje ja terveydenhuollon hoitovaje, vaativat taloudellisia panostuksia. Lisäksi valtiovallan panostukset koronaepidemian jälkihuoltoon kannattaa hyödyntää maksimaalisesti.

Kunnan taloudellinen tila selvitys:

Tuusulan kunnan taloutta tasapainotetaan pitkäjänteisesti, kasvun ja talouden hallintaohjelman mukaisin linjauksin.

1. Kunnan elinvoimaa ja veropohjaa vahvistetaan edistämällä määrätietoisesti asuin- ja työpaikkatonttien kaavoitusta ja myyntiä
2. Palveluverkon uudistetaan ja tiivistetään
3. Vajaakäyttöisistä kiinteistöistä luopuminen
4. Keusoten kuntaosuuden kasvua pyritään hallitsemaan tiiviillä hyte-yhteistyöllä sekä Keusoten omistajaohjauksella
5. Henkilöstökuluja hallitaan henkilöstösuunnittelua kehittämällä, pidetään henkilöstön määrä kysynnän mukaisella tasolla sekä parannetaan toiminnan tuottavuutta
6. Investointiohjelman myötä kasvava lainamäärä pidetään hallittavalla tasolla (enintään 320 M €) sekä käännetään lainamäärä laskuun noin vuonna 2026.

Tuusulan kunta seuraa tiiviisti Keusoten tuottavuusohjelman toteutumista ja on mukana valmistelemassa tarvittavia lisätoimia talouden tasapainottamiseksi vuosien 2021–2022 aikana. Riskinä on, että valtion 2021 koronatuot eivät kata täysimääräisesti edes Keusoten ja sen osakaskuntien välittömiä koronakustannuksia. Tuusulan vie läpi koronaexit-suunnitelmaa, jolla osaltaan vastaan koronan jälkihuollon tarpeisiin.

Sivistyksen toimialue

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Palveluverkon kehittämisessä ei ole kyse vain uusista rakennuksista. Iloisen oppimisen Tuusula tarkoittaa tulevaisuuden oppimisympäristöjä kaikille kuntalaisille, lapsille, nuorille ja aikuisväestölle. Yhteis- ja rinnakkaiskäyttö tehostaa tilojen käyttöä ja tarjoaa laajemmin materiaalisia ja digitaalisia voimavaroja kuntalaisille. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteetömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä työntekijöiden ja lasten kanssa.
- Hyvin alkaneelle työlle toivotaan jatkoa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Mikäli iltapäiväkerhojen lapsimäärien laskeva trendi jatkuu, voisi olla järkevää pohtia erilaisia vaihtoehtoja lasten sekä perheiden palveluiden ja oikeuksien toteutumiseksi lapsilähtöisellä tavalla. Lakisääteisen rajan alittaminen ei ole kiellettyä, jolloin säästöjä saataisiin esim. lasten kuljetuksista. Ei ole tarkoituksenmukaista, että osa tuusulalaisista lapsista asetetaan eriarvoiseen asemaan, vaan kaikkien pitäisi voida osallistua iltapäiväkerhoon niin halutessaan ja jos perheellä on siihen tarvetta.
- Tuusulassa tulisi kiinnittää yleisesti huomiota ryhmäkokovaatimuksiin ja siihen, onko niillä merkityksellistä kustannusvaikutusta. Lasten perusoikeuksien tulee toteutua myös Tuusulassa, minkä johdosta tarkastuslautakunta suosittaa esim. oman äidinkielen ryhmien koon uudelleen harkintaa ja tuusulalaisten monikielisten perheiden riittävää huomioimista kasvavan trendin mukaisesti.
- Etäopetus ja joustavat digitaaliset oppimismenetelmät sopivat osalle oppilaista, joille tulisi tarjota kyseisiä ratkaisuja myös koronapandemian jälkeen. Sisäilmaoireista kärsivät opettajat ja oppilaat voisi tässä asiassa jollakin tavalla yhdistää siten, että kenenkään terveyttä tai työkykyä ei tarvitsisi vaarantaa.
- Lautakunta suosittaa edelleen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja ne osaavan ja tuntevan henkilöstön arvostamista sekä pitämistä kunnassa.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan selvitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä. Tarkennetut huomionne Sivistyksen toimialueelta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta liittyvät koronapandemian hoitamiseen hyvin poikkeuksellisenä vuotena 2020 ja siitä johtuen palveluiden järjestämiseen poikkeusolojen aikana ja palveluverkon toteutumiseen.

Toimialueen toimintakertomuksessa 2020 on varsin yksityiskohtaisesti kuvattu kaikki koronapandemian vaikutuksen palveluiden järjestämiseen ja henkilöstöön. Tämä on tärkeää myös vastaisuuden varalle. Olemme oppineet paljon poikkeusoloissa toimimisesta ja johtamisesta sekä pandemian hoitamisesta. Tärkeää on aloittaa korona exit-toimenpiteet oppimisvajeiden poistamiseen ja korvata koronavaikutuksia lasten ja perheiden hyvinvointiin. Tätä työtä on tehtävä, vaikka pandemia ei olekaan ohi.

Suosituksissa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota oppimisympäristöjen kehittämiseen ja toteaa kokonaisvaltaisesti sen, mistä kaikesta on kysymys, kun kehitämme tuusulalaisten oppimisen tiloja. Tarkastuslautakunta toivoo työn jatkuvan suunnitelmien mukaisesti. Oppimisympäristöjen tulee olla lähtökohtaisesti terveellisiä ja turvallisia ja tukea oppimista. Niiden tulee parhaalla mahdollisella tavalla tukea oppimisprosessia ja edistää lasten, nuorten ja aikuisten vuorovaikutusta. Oppimisen kaikkiallisuus tarkoittaa sitä, että kunnassa hyödynnetään sen kaikkia ympäristöjä oppimiseen. Lautakunta toteaa tarkastuslautakunnalle, että kunnassamme on tämän työn tueksi laadittu kulttuurikasvatussuunnitelmat ja edistetään luontopedagogiikkaa sekä kehitetään virtuaalisia ja digitaalisia oppimisympäristöjä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Iltapäivätoimintaa on kehitetty ja kehitetään edelleen. Lukuvuoden 2020–2022 alusta lukien mahdollistimme kuljetukset toiselle koululle, jos ip-toiminnan ryhmiä ei toteutunut omalla koululla. Iltapäivätoiminnan tulee tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Verkkotilaisuuksien kehittämistä ja järjestämistä kannattaa jatkaa pandemian jälkeenkin.
- Yhteistyö eri toimijoiden ja naapurikuntien kanssa lisää mahdollisuuksia laadukkaiden kulttuuripalveluiden tuottamiseen.
- Henkilöstön hyvinvointi on koko toiminnan perusta.
- Myös tulevaisuudessa täytyy panostaa ja kehittää nuorten kanssa tapahtuvaa toimintaa myös vapaa-ajalla.
- Pidetään jatkossakin huolta erilaisten ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapidosta, jotta Tuusulan vetovoima lisääntyy.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan selvitys:

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä ja tarkoista huomioista. Huomionne kohdentuivat koronapandemian hoitamiseen ja palveluiden järjestämiseen poikkeusaikoina. Olemme samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa, että henkilöstömme on hyvin osaavaa ja on joutanut työtehtävissä poikkeusoloissa toimittaessa. Osa on ollut sijoitettuna myös erilaisiin työtehtäviin. Henkilöstön hyvinvoinnista tulee huolehtia ja tähän panostetaan koko toimialueella. Palveluita on järjestetty digitaalisina ja olemme voineet tarjota ohjelmaa verkossa.

Kulttuurin palvelualue

Kulttuuripalveluissa on otettu iso digiloikka koronapandemian aikana. Useita näyttelyitä ja tapahtumia on järjestetty ja järjestetään edelleen virtuaalisesti. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti Keravan ja Järvenpään kanssa ja yhteistyölle luotiin selvät tavoitteet kehittämissuunnitelmassa. Tämä suunnitelma on lähtenyt toteutumaan loppuvuodesta 2020 ja edelleen vuonna 2021.

Vapaa-ajan palvelualue

Tarkastuslautakunta suosittaa nuorten kanssa tapahtuvan toiminnan panostamiseen ja kehittämiseen jatkossakin. Myös liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee edelleen panostaa.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut -yksikön painopisteitä tulevalle valtuustokaudelle ovat nuorisotyössä nuorten parissa työskentelevän henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostaminen, nuorten osallisuus ja kohtaaminen sekä toimintatilojen kehittäminen. Yhteistyöverkostojen avulla nuorisotyön vaikuttavuus paranee mm. kouluympäristössä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee kiinnittää suunnitelmallisesti huomiota myös tulevilla valtuustokaudella. Uusien ja houkuttelevien liikunta- ja harrastuspaikkojen suunnittelu ja rakentaminen on tärkeää ja vähintään yhtä tärkeää on huolehtia jo nyt melko mittavan liikuntapaikkaverkoston siisteydestä, hoidosta ja turvallisuudesta.

Kasvun ja ympäristön toimialue

Kuntakehityslautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin. Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen. Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehitysmahdollisuudet myös radan varressa. Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupäällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.

Kuntakehityslautakunnan selvitys:

- Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin.

Selvitys:

- Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.
- Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen. Selvitys:
  - MAL-sopimuksessa sopimuskaudella 2020-2023 on kaksi tavoitetta asuintuotantoa koskien: valmistuneiden asuntojen osalta tavoite on koko sopimuskaudella 1848 asuntoa, eli 462 asuntoa/ vuosi ja kaavojen asumisen kerrosalan osalta 168 000 k-m², joka on 42 000 k-m²/ vuosi. Vuonna 2020 Tuusulaan valmistui 527 asuntoa, mikä oli yli neljännes sopimuskauden valmistuneiden asuntojen tavoitteesta. Kaavoituksen osalta ei saavutettu neljännessä sopimuskauden tavoitteesta, vaan 26 962 k-m², mutta kaavoitussuunnitelma mahdollistaa tavoitteen saavuttamisen sopimuskauden aikana. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että asuintuotanto ja kaavatyöt kohdistumat huomattavin osin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

asuinkerrostaloihin ja tehokkaisiin asuinkortteleihin (AK).

- Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehitysmahdollisuudet myös radan varressa.

Selvitys:

- Jokelan keskustan yleissuunnitelma on laadittu 2020 ja se oli nähtävillä alkuvuodesta 2021. Opintien ja Nukarintien kaavatyo alkaa syksyllä 2021. Pohjois-Tuusulan hankekehittäjää rekrytoidaan, mikä tuo resursseja alueen potentiaalien kehittämiseen

- Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupäällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.

Selvitys:

- Matkailu on toiminut ilman resurssia vuodesta 2020 ja siihen on pyritty saamaan henkilöresurssi vuosien 2021 ja 2022 talousarvioihin. Tuota resurssia ei kuitenkaan ole myönnetty.

Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Sisäilmaongelmat ovat edelleen olemassa ja vaativat huomiota näiltä yksiköiltä. Palveluverkkouudistuksen edetessä suunnitellusti resursseja vapautuu uuteen ja myös väliaikaisista kalliista väistötiloista päästään eroon. Kunnan omista resurssivajeista johtuen on kiinnitettävä erityistä huomiota ammattitaitoiseen uusien rakennusten rakennusaikaisten töiden valvontaan ja kustannusten seurantaan. Kiitosta ansaitsee, että kunnassa noudatetaan rakentamisessa Kuiva Ketju 10 -toteutusmallia ja mm. Martta Wendelinin rakennuksella näemme jo suojaukset valmiina.

Teknisen lautakunnan selvitys:

Sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet inhimillistä tuskaa ja ajaneet osaltaan merkittävään palveluverkon uudistamiseen. Sisäilmaongelmien hoitamiseen on keskitytty intensiivisesti erityisesti viime vuosina, ja sisäilmaongelmien käsittelyprosessia on kehitetty ansiokkaasti eteenpäin annetuilla resursseilla. Sisäilma-asiantuntijapalvelut tullaan edelleen ostamaan ostopalveluna, eikä kunnalla ole omaa syvällistä asiantuntijaosaamista asioiden hoitamiseen.

Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.

Yhteiset palvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Yhteiset palvelut tuottavat toimintaedellytyksiä ja palveluita koko organisaatiolle, joten tuloksellisuudella ja tarkoituksenmukaisuudella on merkittävä arvo toimialueen saavutuksia arvioitaessa. Palvelualueen oman toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi, voisi palvelualue esittää itselleen kysymyksen: miten onnistuimme ja arvioida toimintansa vaikuttavuutta koko organisaation toiminnan kehittämiseksi.

Yhteiset palvelut selvitys:

Yhteisissä palveluissa tavoitteiden talousarvion mukaisten toteutumista ja niissä onnistumista seurataan kehittämissalkun tavoiteosion avulla. Salkkuun kirjataan valtuustokauden tavoitteet ja näihin liittyviä toimenpiteitä seurataan yhteisten palveluiden johtoryhmässä kuukausittain. Puolivuosisraportoinnin yhteydessä tehdään palvelualueittain ja yksiköittäin tarkempi analyysi tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

Toimialueen vuoden 2021 onnistumista arvioitaessa keskeisiä kriteerejä ovat suoriutuminen koronaepidemiaan liittyvissä tukitehtävissä sekä toiminnan laadun ja tehokkuuden kehittäminen.

- Koronaepidemia ja toimenpiteet toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi: Toimialue tuki asiakkaita ja kuntaorganisaatiota ICT, henkilöstö-, työsuojaus-, turvallisuuspalveluissa sekä kohdennetun asiakastyön palveluissa, joissa tukitarpeen määrä kohosi epidemiatilanteen myötä huomattavasti.
- Toiminnan laadun ja tehokkuuden parantaminen: Toimialueella jatkettiin tukipalvelutehtävien keskittämistä sekä kehitettiin toimintaa tarkastelemalla ja sujuvoittamalla prosesseja sekä käyttöönottamalla työskentelyn tueksi kyvykkäitä sähköisiä työkaluja (kuten edunvalvonnan asiakasjärjestelmä, verkkokauppa, palvelunhallintajärjestelmä, kehittämisen hallinnan järjestelmä, sopimusten hallintajärjestelmä, tiedonhallintamalli). Keskusvaraston toiminta lakkautettiin ja siirryttiin hajautettuun tilausmalliin.
- Vaikuttavuuden näkökulmasta palveluprosessien jatkuvaa parantamista, joita toteutetaan asiakkaan hyvään ja turvalliseen käyttökokemukseen sekä resurssien viisaaseen käyttöön perustuen.

Koronapandemia ja henkilöstön hyvinvointi

Vuotta 2020 leimasi koronapandemia, joka vaikutti monella tavalla myös Yhteisten palvelujen vastualueen toimintaan. Pandemian torjuntaan liittyvät viranomaisten ohjeistukset ja rajoittamistoimet päivittyivät jatkuvasti ja henkilöstö joutui pandemiatilanteeseen yhtäkkiä. Tämä edellytti henkilöstöhallinnolta jatkuvaa reagointia ja ohjeistusta, jotta voitiin varmistaa palvelujen tuottaminen koronaturvallisesti sekä muuttaa totuttuja käytäntöjä ja prosesseja turvallista lähityötä ja etätyötä tukeviksi. Henkilöstölle tarjottiin tukea digitaalisten työvälineiden käyttöönotossa.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen on tärkeällä sijalla kunnan henkilöstöpolitiikassa, mutta tämän merkitys on korostunut edelleen koronapandemian aikana ja tulee olemaan pandemian jälkeinkin tärkeimpiä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

henkilöstöpoliittisia tavoitteita kunnassa. Koronapandemian aikana henkilöstön hyvinvoinnin kartoittamiseksi toteutettiin koronapulssi-kysely, jolla selvitettiin mm. henkilöstön kokemuksia korona-ajasta ja etätyöstä. Kyselyn perusteella kunnassa on tehty useita toimenpiteitä. Kuntaan perustettiin työhyvinvointiryhmä kehittämään henkilöstön työhyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Esihenkilöille on järjestetty koulutusta oman tiimin työhyvinvoinnin tukemiseksi, taukoliikuntaohjelma Break Pro tukee työpäivän aikaista tauottamista ja palautumista, Teams-kokouksille on laadittu pelisäännöt ja henkilöstö saa vielä tämän vuoden aikana käyttöönsä liikunta- ja kulttuurietuuden.

Aktiivisen tuen malli on kunnassa käytössä ja tätä kehitetään jatkuvasti eteenpäin. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Korvaavan työn malli otettiin käyttöön 2021 vuoden alussa ja tämän ansiosta on voitu vähentää sairauspoissaolopäiviä jopa tavoiteltua enemmän. Kunnassa tuetaan kestäviä työuria; muokataan työtehtäviä työkyvyn mukaan sekä haetaan työkykyongelmiin ratkaisuja aktiivisesti työterveyshuollon kanssa.

Kunnassa on laadittu korona-Exit-suunnitelma, joka sisältää myös henkilöstöosion. Suunnitelmalla pyritään turvaamaan henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista pandemian jälkeisenä aikana. Seuraavalla strategiakaudella valmentava johtaminen, keskusteleva toimintakulttuuri ja yhdessä tekeminen ovat keskeisellä sijalla henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisessä.

Henkilöstöhallintajärjestelmän uudistuminen ei ole toteutunut, koska Sarastia joutui siirtämään käyttöönottoa. Tämän vuoksi syksyn aikana kartoitetaan eri toimittajien tarjoamia henkilöstöhallinnon järjestelmäratkaisuja. Työnantajakuvan kehittämiseksi henkilöstöhallinnon prosesseja kehitetään ja sähköistetään sekä pidetään huolta vastuullisesta työnantajakuvasta toimimalla ohjeiden määräysten mukaisesti sekä huolehtimalla henkilöstön hyvinvoinnista ja työnantajakuvan välittymisestä kunnan palveluprosesseissa ja rekrytoinneissa.

Riskienhallinta

Kunnan kokonaisriskejä arvioidaan kuntatasolla talousarvion laadinnan yhteydessä. Toimialueet varautuvat talousarvion tunnistamaan talousarvion toteutumiseen liittyviä riskejä sekä tekevät toimintansa tueksi talousarviovuodelle *sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman*. Lisäksi kunnassa laaditaan kuntatasoinen riskiympyrä sekä kuvataan riskienhallintatoimenpiteet, joiden avulla pyritään tunnistamaan keskeiset kunnan toimintaa liittyvät riskit sekä niihin liittyvät hallintakeinot.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Koronan vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja on hyvä arvioida, miten ja mihin ne kohdistuvat tulevien vuosien aikana. Koronapandemian exit-työssä tulisi huomioida erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset.
- Omistajaohjaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun kuntayhtymän palvelukriteereitä ja palveluverkkoa kehitetään, jotta Tuusulan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

palvelurakenteeseen ei koidu heikennyksiä. Yhteistyö Tuusulan järjestötoimijoiden kanssa on suositeltavaa.

- Terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan osalta ei vuonna 2020 edelleenkään tullut omaa selkeää toimintakertomusta, vaan tiedot olivat jakautuneet hajanaisesti yhteiset palvelut -toimialan alaisuuteen. Tarkastuslautakunta toistaa aiemman huomionsa, että tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla tulisi olla oma toimintakertomus.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan oma toimintakertomus ja omat, erityisesti omistajaohjaukseen, sen seurantaan ja kunnan johtoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät selkeät tavoitteet tukisivat lautakunnan itsenäistä roolia demokraattisen päätöksenteon ja kuntalaisten edunvalvonnan tukijana suhteessa Keusote kuntayhtymään.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta käsittelee tarkastuslautakunnan huomioihin annettuja vastauksia kokouksessaan 21.9.2021.

Kohdennettu asiakastyö

Tarkastuslautakunta korosti arvioissaan koronatilanteen jälkihoidon merkitystä. Hyteryhmän koordinoimassa ja kunnanhallituksen hyväksymässä Korona Exit -suunnitelmassa on huomioitu laaja-alaisesti heikommassa asemassa kuntalaisryhmiä: lapset ja nuoret, nuoret aikuiset, työkäiset erityistä tukea tarvitsevat, ikäihmiset ja maahanmuuttajat.

Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos (Tuusulan Vesi)

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tarvittavien erityisosaajien ja lisäresurssien rekrytointi ja perehdytys ovat tulevan vuoden keskeisimpiä asioita projektien hallinnassa.

Tuusulan Veden johtokunnan selvitys:

Uusi työnjohtaja aloitti kesäkuussa. Hän tuli vahvistamaan työmaatoimintaa ja työturvallisuusosaamista. Jokaisen uuden rekrytoinnin yhteydessä tulemme harkitsemaan uudenlaisen osaamisen tarvetta tapauskohtaisesti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Ihmisten tietoisuus hyvän elinympäristön tärkeydestä on kasvanut koronan aikana, joten Keski-Uudenmaan ympäristökeskuskin on uusien haasteiden edessä: miten huolehtia parhaalla mahdollisella tavalla terveellisestä, turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä sekä monipuolisesta ja ekologisesti kestävästä luonnonympäristöstä.
- Tarkastuslautakunta suosittelee osallistamaan sopijakuntien asukkaita entistä enemmän yhteisiin ympäristöasioihin. Viestinnän merkitys korostuu, jotta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

ihmiset saadaan kiinnostumaan hyvän elinympäristön ja kestävän luonnonympäristön ylläpidosta.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan selvitys:

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistaa asukkaita erityisesti ympäristönsuojelun hankkeissa. Esimerkiksi Tuusulanjärven ja muiden sopijakuntien järvien kunnostushankkeissa (Mäntsälässä Isojärvi ja Kilpijärvi, Nurmijärvellä Valkjärvi, Tuusulassa ja Järvenpäässä Tuusulanjärvi) asukas- ja maanomistajayhteistyö on tärkeä osa toimintaa. Lisäksi ympäristönsuojelun palveluyksikkö tukee kuntia niiden asukasyhteistyössä esimerkiksi metsäsuunnittelussa, luonnonhoidossa ja vieraslajien torjunnassa. Kustannukset asukasyhteistyöstä kohdistuvat aina siihen sopijakuntaan, jonka alueella toimitaan, joten on kuntien rahoitushalukkuudesta kiinni, miten paljon toimintaa voidaan järjestää.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus panostaa toiminnassaan erityisesti asukasviestintään vuodesta 2021 alkaen. Pääasiallinen kanava on ympäristökeskuksen verkkosivut sekä Facebook. Neljätoista ympäristökeskuksen asiantuntijaa osallistui kesällä 2021 Viestintä-Pirittan järjestämään Facebook-koulutukseen ja saimme siitä uutta intoa ja rohkeutta postausten laatimiseen. Vuoden 2021 aikana ympäristökeskuksen Facebook-seuraajien määrä on kasvanut lähes kuudestasadasta seuraajasta yli seitsemään sataan seuraajaan.

Konserniyhteisöt

Tuusulan kunnan tytäryhteisöjen toiminta on kokonaisuutena ollut vakaalla ja vakiintuneella pohjalla tilivuoden 2020 aikana. Valtion korona-avustukset tukivat koronaepidemiasta kärsineiden liikuntapalveluyhtiöiden taloutta.

Jokelan Tekonurmi Oy purettiin ja yhtiön toiminnot liitettiin osaksi kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintaa. Tuusulan Tenniskeskus Oy ja Tuusulan Tekonurmi Oy valmistelivat tiiviissä yhteistyössä kunnan kanssa Tuusulan urheilukeskuksen tulevia liikuntapaikkainvestointeja sekä yhtiöiden yhdistämistä.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian valtuuston 4.10.2021 pidettävän kokouksen asialistalle
- tehdä päätösehdotuksensa valtuustolle kokouksessaan 27.9.2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, 21.09.2021, § 51

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman, Marjo-Kaisa Konttinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

heidi.hagman@tuusula.fi, marjo-kaisa.konttinen@tuusula.fi
kehittämispäällikkö, osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattori

Liitteet

1 Tuusulan kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2020, hytelk 21.9.2021

Tuusulan kunnanvaltuusto on 31.5.2021 § 57 päättänyt pyytää tarkastuslautakunnan laatimassa vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja hallituksen selvitykset. Selvitykset tulee valtuuston päätöksen mukaan toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Lisäksi selvitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunnan suositukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalle

- Koronan vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja on hyvä arvioida, miten ja mihin ne kohdistuvat tulevien vuosien aikana. Koronapandemian exit-työssä tulisi huomioida erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset.
- Omistajaohjaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun kuntayhtymän palvelukriteereitä ja palveluverkkoa kehitetään, jotta Tuusulan palvelurakenteeseen ei koidu heikennyksiä. Yhteistyö Tuusulan järjestötoimijoiden kanssa on suositeltavaa.
- Terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan osalta ei vuonna 2020 edelleenkään tullut omaa selkeää toimintakertomusta, vaan tiedot olivat jakautuneet hajanaisesti yhteiset palvelut -toimialan alaisuuteen. Tarkastuslautakunta toistaa aiemman huomionsa, että tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla tulisi olla oma toimintakertomus.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan oma toimintakertomus ja omat, erityisesti omistajaohjaukseen, sen seurantaan ja kunnan johtoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät selkeät tavoitteet tukisivat lautakunnan itsenäistä roolia demokraattisen päätöksenteon ja kuntalaisten edunvalvonnan tukijana suhteessa Keusote kuntayhtymään.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan selvitys

- Koronan vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja on hyvä arvioida, miten ja mihin ne kohdistuvat tulevien vuosien aikana. Koronapandemian exit-työssä tulisi huomioida erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset.

Vastaus: Koronaexit-suunnittelua on Tuusulan kunnassa tehty maaliskuusta 2021 saakka ja suunnitelmia päivitetään koronatilanteen eläessä. Suunnitelmassa huomioidaan erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset ja toimenpiteillä on talousarviovaikutuksia vuodelle 2022. Sivistyksen toimialue on hakenut ja saanut valtionavustusta koronavaikutusten korjaamiseen. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä Keusoten kanssa koronavaikutusten hoidossa ja toimenpiteet huomioidaan lasten- ja nuorten alueellisessa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

hyvinvointisuunnitelmassa. Asiaon tärkeä huomioida myös hyvinvointialueen valmistelussa.

- Omistajaohjaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun kuntayhtymän palvelukriteereitä ja palveluverkkoa kehitetään, jotta Tuusulan palvelurakenteeseen ei koidu heikennyksiä. Yhteistyö Tuusulan järjestötoimijoiden kanssa on suositeltavaa.

Vastaus: Keusoten tuottavuusohjelma hyväksyttiin Keusotessa ja sen toteutus alkanut (päivitys 24.11.2020). Lisäohjelma on valmistelussa syksyn 2021 aikana. Palvelujen verkko -suunnitelman työohjelma on hyväksytty Keusotessa. Kunnan tavoite siitä, että lähdetään liikkeelle kotiin vietävien ja liikkuvien palveluiden sekä sähköisten palveluiden kehittämällä on hyväksytty, tarjoten peruspalvelut kunnan kolmessa taajamassa (päivitys 24.11.2020).

Yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa tehdään vuonna 2021 hyväksytyin järjestösuunnitelman tavoitteiden pohjalta.

- Terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan osalta ei vuonna 2020 edelleenkään tullut omaa selkeää toimintakertomusta, vaan tiedot olivat jakautuneet hajanaisesti yhteiset palvelut -toimialan alaisuuteen. Tarkastuslautakunta toistaa aiemman huomionsa, että tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla tulisi olla oma toimintakertomus.

Vastaus: Hyte-lautakunnan toimintakertomus muodostuu kuntatoimialan yksiköiden toimintakertomuksista. Talouspalveluiden kanssa on käyty keskusteluja toimintakertomusrakenteen muuttamisesta ja toimintakertomus 2022 kootaan hyte-lautakunnan osalta yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan oma toimintakertomus ja omat, erityisesti omistajaohjaukseen, sen seurantaan ja kunnan johtoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät selkeät tavoitteet tukisivat lautakunnan itsenäistä roolia demokraattisen päätöksenteon ja kuntalaisten edunvalvonnan tukijana suhteessa Keusote kuntayhtymään.

Vastaus: Kunnan uudesta strategiasta ja hyvinvointisuunnitelmasta tehdään päätökset syksyllä 2021. Näissä strategisissa asiakirjoissa määritetään sekä omistajaohjauksen, edunvalvonnan että hyvinvoinnin edistämistyön tavoitteet ja keinot. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta edistää omalta osaltaan näiden tavoitteiden toteutumista.

Ehdotus

Esittelijä: Heidi Hagman, kehittämisspällikkö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle asiaselostuksen mukaisen selvityksen tarkastuslautakunnan antamaan vuoden 2020 arviointikertomukseen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 364

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Lehmusvaara

virpi.lehmusvaara@tuusula.fi

kansliapäällikkö

Valtuusto 31.5.2021 § 50 on päättänyt pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista toimialojen ja kunnanhallituksen selvitykset. Esitykset tulee toimittaa niin, että ne voidaan käsitellä lokakuun loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa. Esitykset on toimitettava myös tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2020 toiminnasta antamassaan arviointikertomuksessaan todennut, että odottaa vastauksia ensisijaisesti arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten toteuttamiseen.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle seuraavat selvitykset:

Kunnan taloudellinen tila

Tarkastuslautakunnan havainnot:

Tuusulan kunnan vuoden 2020 tilinpäätös, joka sisältää myös vesiliikelaitoksen, on melko tarkalleen 3 milj. euroa ylijäämäinen. Tulosta voi pitää hyvänä, kun vertaa sitä alkuperäiseen talousarvioon, joka oli suunnilleen saman verran alijäämäinen. Lainamäärä kasvoi vain maltillisesti, mikä johtuu monien investointien myöhästymisestä.

Tarkasteltaessa kunnan talouden kehitystä vuonna 2020 huomio kiinnittyi tietysti koronaepidemian vaikutuksiin. Toukokuussa 2020 arviot kunnan taloudesta päättyivät 20 miljoonan euron alijäämään. Kesän lopulla arvio oli 10 miljoonan euron alijäämän luokkaa. Siitä arvio parani ja oli vuoden lopulla lähellä nollaa ja lopulta päädyttiin siis alussa mainittuun ylijäämään.

Erikoisena voidaan pitää sitä, että koronavuonna kunnan talous jopa vahvistui. Ratkaisevaa tälle kehitykselle oli se, että maan hallitus lupasi ottaa epidemian iskut omille hartioilleen ja sen valtio myös teki. Tuusulan valtionosuudet nousivat 25 miljoonasta eurosta (2019) 42 miljoonaan euroon.

Verotulot kasvoivat vuonna 2020, vaikka jäivätkin budjetoidusta. Suurelta osin kasvu johtui kertaluonteisista seikoista, kuten edelliseltä vuodelta siirtyneistä valtion tilityksistä ja yhteisöveron kuntaosuuden väliaikaisesta korotuksesta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Myös omaisuusarvojen alaskirjaukset pienenevät huomattavasti, kun vuonna 2019 ” pöytä puhdistettiin” epäkurantista omaisuudesta. Toimialueiden talous toteutui selkeästi budjetoitua parempana ja käyttötalous pysyi hyvin kurissa. Vuosikate kehittyi positiivisesti.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Keusoten menojen hillintä on edelleen ensiarvoista. Koronaepidemiasta toipumiseen kannattaa varautua, sillä sen aikaansaamat ongelmat, kuten esimerkiksi koululaisten oppimisvaje ja terveydenhuollon hoitovaje, vaativat taloudellisia panostuksia. Lisäksi valtiovallan panostukset koronaepidemian jälkihuoltoon kannattaa hyödyntää maksimaalisesti.

Kunnan taloudellinen tila selvitys:

Tuusulan kunnan taloutta tasapainotetaan pitkäjänteisesti, kasvun ja talouden hallintaohjelman mukaisin linjauksin.

1. Kunnan elinvoimaa ja veropohjaa vahvistetaan edistämällä määrätietoisesti asuin- ja työpaikkatonttien kaavoitusta ja myyntiä
2. Palveluverkon uudistetaan ja tiivistetään
3. Vajaakäyttöisistä kiinteistöistä luopuminen
4. Keusoten kuntaosuuden kasvua pyritään hallitsemaan tiiviillä hyte-yhteistyöllä sekä Keusoten omistajaohjauksella
5. Henkilöstökuluja hallitaan henkilöstösuunnittelua kehittämällä, pidetään henkilöstön määrä kysynnän mukaisella tasolla sekä parannetaan toiminnan tuottavuutta
6. Investointiohjelman myötä kasvava lainamäärä pidetään hallittavalla tasolla (enintään 320 M €) sekä käännetään lainamäärä laskuun noin vuonna 2026.

Tuusulan kunta seuraa tiiviisti Keusoten tuottavuusohjelman toteutumista ja on mukana valmistelemassa tarvittavia lisätoimia talouden tasapainottamiseksi vuosien 2021–2022 aikana. Riskinä on, että valtion 2021 koronatuot eivät kata täysimääräisesti edes Keusoten ja sen osakaskuntien välittömiä koronakustannuksia. Tuusulan vie läpi koronaexit-suunnitelmaa, jolla osaltaan vastaan koronan jälkihuollon tarpeisiin.

Sivistyksen toimialue

Kasvatus- ja sivistyslautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Palveluverkon kehittämisessä ei ole kyse vain uusista rakennuksista. Iloisen oppimisen Tuusula tarkoittaa tulevaisuuden oppimisympäristöjä kaikille kuntalaisille, lapsille, nuorille ja aikuisväestölle. Yhteis- ja rinnakkaiskäyttö tehostaa tilojen käyttöä ja tarjoaa laajemmin materiaalisia ja digitaalisia voimavaroja kuntalaisille. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteetömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä rakennettaessa. Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä työntekijöiden ja lasten kanssa.
- Hyvin alkaneelle työlle toivotaan jatkoa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- Mikäli iltapäiväkerhojen lapsimäärien laskeva trendi jatkuu, voisi olla järkevää pohtia erilaisia vaihtoehtoja lasten sekä perheiden palveluiden ja oikeuksien toteutumiseksi lapsilähtöisellä tavalla. Lakisääteisen rajan alittaminen ei ole kiellettyä, jolloin säästöjä saataisiin esim. lasten kuljetuksista. Ei ole tarkoituksenmukaista, että osa tuusulalaisista lapsista asetetaan eriarvoiseen asemaan, vaan kaikkien pitäisi voida osallistua iltapäiväkerhoon niin halutessaan ja jos perheellä on siihen tarvetta.
- Tuusulassa tulisi kiinnittää yleisesti huomiota ryhmäkokovaatimuksiin ja siihen, onko niillä merkityksellistä kustannusvaikutusta. Lasten perusoikeuksien tulee toteutua myös Tuusulassa, minkä johdosta tarkastuslautakunta suosittaa esim. oman äidinkielen ryhmien koon uudelleen harkintaa ja tuusulalaisten monikielisten perheiden riittävää huomioimista kasvavan trendin mukaisesti.
- Etäopetus ja joustavat digitaaliset oppimismenetelmät sopivat osalle oppilaista, joille tulisi tarjota kyseisiä ratkaisuja myös koronapandemian jälkeen. Sisäilmaoireista kärsivät opettajat ja oppilaat voisi tässä asiassa jollakin tavalla yhdistää siten, että kenenkään terveyttä tai työkykyä ei tarvitsisi vaarantaa.
- Lautakunta suosittaa edelleen digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämistä ja ne osaavan ja tuntevan henkilöstön arvostamista sekä pitämistä kunnassa.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan selvitys:

Kasvatus- ja sivistyslautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä. Tarkennetut huomionne Sivistyksen toimialueelta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta liittyvät koronapandemian hoitamiseen hyvin poikkeuksellisenä vuotena 2020 ja siitä johtuen palveluiden järjestämiseen poikkeusolojen aikana ja palveluverkon toteutumiseen.

Toimialueen toimintakertomuksessa 2020 on varsin yksityiskohtaisesti kuvattu kaikki koronapandemian vaikutuksen palveluiden järjestämiseen ja henkilöstöön. Tämä on tärkeää myös vastaisuuden varalle. Olemme oppineet paljon poikkeusoloissa toimimisesta ja johtamisesta sekä pandemian hoitamisesta. Tärkeää on aloittaa korona exit-toimenpiteet oppimisvajeiden poistamiseen ja korvata koronavaikutuksia lasten ja perheiden hyvinvointiin. Tätä työtä on tehtävä, vaikka pandemia ei olekaan ohi.

Suosituksissa tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota oppimisympäristöjen kehittämiseen ja toteaa kokonaisvaltaisesti sen, mistä kaikesta on kysymys, kun kehitämme tuusulalaisten oppimisen tiloja. Tarkastuslautakunta toivoo työn jatkuvan suunnitelmien mukaisesti. Oppimisympäristöjen tulee olla lähtökohtaisesti terveellisiä ja turvallisia ja tukea oppimista. Niiden tulee parhaalla mahdollisella tavalla tukea oppimisprosessia ja edistää lasten, nuorten ja aikuisten vuorovaikutusta. Oppimisen kaikkiallisuus tarkoittaa sitä, että kunnassa hyödynnetään sen kaikkia ympäristöjä oppimiseen. Lautakunta toteaa tarkastuslautakunnalle, että kunnassamme on tämän työn tueksi laadittu kulttuurikasvatussuunnitelmat ja edistetään luontopedagogiikkaa sekä kehitetään virtuaalisia ja digitaalisia oppimisympäristöjä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Iltapäivätoimintaa on kehitetty ja kehitetään edelleen. Lukuvuoden 2020–2022 alusta lukien mahdollistimme kuljetukset toiselle koululle, jos ip-toiminnan ryhmiä ei toteutunut omalla koululla. Iltapäivätoiminnan tulee tukea lapsen kokonaisvaltaista kasvua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Verkkotilaisuuksien kehittämistä ja järjestämistä kannattaa jatkaa pandemian jälkeenkin.
- Yhteistyö eri toimijoiden ja naapurikuntien kanssa lisää mahdollisuuksia laadukkaiden kulttuuripalveluiden tuottamiseen.
- Henkilöstön hyvinvointi on koko toiminnan perusta.
- Myös tulevaisuudessa täytyy panostaa ja kehittää nuorten kanssa tapahtuvaa toimintaa myös vapaa-ajalla.
- Pidetään jatkossakin huolta erilaisten ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapidosta, jotta Tuusulan vetovoima lisääntyy.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan selvitys:

Kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunta kiittää tarkastuslautakuntaa hyvästä työstä ja tarkoista huomioista. Huomionne kohdentuivat koronapandemian hoitamiseen ja palveluiden järjestämiseen poikkeusaikoina. Olemme samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa, että henkilöstömme on hyvin osaavaa ja on joutanut työtehtävissä poikkeusoloissa toimittaessa. Osa on ollut sijoitettuna myös erilaisiin työtehtäviin. Henkilöstön hyvinvoinnista tulee huolehtia ja tähän panostetaan koko toimialueella. Palveluita on järjestetty digitaalisina ja olemme voineet tarjota ohjelmaa verkossa.

Kulttuurin palvelualue

Kulttuuripalveluissa on otettu iso digiloikka koronapandemian aikana. Useita näyttelyitä ja tapahtumia on järjestetty ja järjestetään edelleen virtuaalisesti. Yhteistyötä on kehitetty erityisesti Keravan ja Järvenpään kanssa ja yhteistyölle luotiin selvät tavoitteet kehittämissuunnitelmassa. Tämä suunnitelma on lähtenyt toteutumaan loppuvuodesta 2020 ja edelleen vuonna 2021.

Vapaa-ajan palvelualue

Tarkastuslautakunta suosittaa nuorten kanssa tapahtuvan toiminnan panostamiseen ja kehittämiseen jatkossakin. Myös liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee edelleen panostaa.

Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut -yksikön painopisteitä tulevalle valtuustokaudelle ovat nuorisotyössä nuorten parissa työskentelevän henkilöstön hyvinvointiin ja osaamiseen panostaminen, nuorten osallisuus ja kohtaaminen sekä toimintatilojen kehittäminen. Yhteistyöverkostojen avulla nuorisotyön vaikuttavuus paranee mm. kouluympäristössä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ulkoilu- ja liikuntapaikkojen kunnossapitoon tulee kiinnittää suunnitelmallisesti huomiota myös tulevilla valtuustokaudella. Uusien ja houkuttelevien liikunta- ja harrastuspaikkojen suunnittelu ja rakentaminen on tärkeää ja vähintään yhtä tärkeää on huolehtia jo nyt melko mittavan liikuntapaikkaverkoston siisteydestä, hoidosta ja turvallisuudesta.

Kasvun ja ympäristön toimialue

Kuntakehityslautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin. Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen. Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehitysmahdollisuudet myös radan varressa. Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupäällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.

Kuntakehityslautakunnan selvitys:

- Palveluverkkouudistus sitoi merkittävän osan Tilapalveluiden asiantuntijoiden työresurssia. Lautakunta suosittaa kiinnitettävän huomiota henkilöstön riittävään resursointiin.

Selvitys:

- Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.
- Asuinrakentamisen tonttien kaavoittamisella varmistetaan riittävä kattavuus lähivuosille, jotta voisimme saavuttaa MAL-sopimuksen mukaisen tavoitteen. Selvitys:
  - MAL-sopimuksessa sopimuskaudella 2020-2023 on kaksi tavoitetta asuintuotantoa koskien: valmistuneiden asuntojen osalta tavoite on koko sopimuskaudella 1848 asuntoa, eli 462 asuntoa/ vuosi ja kaavojen asumisen kerrosalan osalta 168 000 k-m², joka on 42 000 k-m²/ vuosi. Vuonna 2020 Tuusulaan valmistui 527 asuntoa, mikä oli yli neljännos sopimuskauden valmistuneiden asuntojen tavoitteesta. Kaavoituksen osalta ei saavutettu neljännestä sopimuskauden tavoitteesta, vaan 26 962 k-m², mutta kaavoitussuunnitelma mahdollistaa tavoitteen saavuttamisen sopimuskauden aikana. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää, että asuintuotanto ja kaavatyöt kohdistumat huomattavin osin

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

asuinkerrostaloihin ja tehokkaiisiin asuinkortteleihin (AK).

- Suunnittelun ja rakentamisen pääpainoa on lähivuosiksi painotettu Etelä-Tuusulaan, johon on tulossa pientalo- ja työpaikka-alueita. Lautakunta suosittaa huomioimaan kehitysmahdollisuudet myös radan varressa.

Selvitys:

- Jokelan keskustan yleissuunnitelma on laadittu 2020 ja se oli nähtävillä alkuvuodesta 2021. Opintien ja Nukarintien kaavatyo alkaa syksyllä 2021. Pohjois-Tuusulan hankekehittäjää rekrytoidaan, mikä tuo resursseja alueen potentiaalien kehittämiseen

- Matkailupalveluissa on toimittu ilman resurssia, ollen ilman matkailupääällikköä elokuusta lähtien. Tähän lautakunta suosittaa kiinnittämään huomioita, erityisesti ajatellen kotimaan matkailun suosion kasvua sekä covid-19 exit-vaihetta.

Selvitys:

- Matkailu on toiminut ilman resurssia vuodesta 2020 ja siihen on pyritty saamaan henkilöresurssi vuosien 2021 ja 2022 talousarvioihin. Tuota resurssia ei kuitenkaan ole myönnetty.

Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Sisäilmaongelmat ovat edelleen olemassa ja vaativat huomiota näiltä yksiköiltä. Palveluverkkouudistuksen edetessä suunnitellusti resursseja vapautuu uuteen ja myös väliaikaisista kalliista väistötiloista päästään eroon. Kunnan omista resurssivajeista johtuen on kiinnitettävä erityistä huomiota ammattitaitoiseen uusien rakennusten rakennusaikaisten töiden valvontaan ja kustannusten seurantaan. Kiitosta ansaitsee, että kunnassa noudatetaan rakentamisessa Kuiva Ketju 10 -toteutusmallia ja mm. Martta Wendelinin rakennuksella näemme jo suojaukset valmiina.

Teknisen lautakunnan selvitys:

Sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet inhimillistä tuskaa ja ajaneet osaltaan merkittävään palveluverkon uudistamiseen. Sisäilmaongelmien hoitamiseen on keskitytty intensiivisesti erityisesti viime vuosina, ja sisäilmaongelmien käsittelyprosessia on kehitetty ansiokkaasti eteenpäin annetuilla resursseilla. Sisäilma-asiantuntijapalvelut tullaan edelleen ostamaan ostopalveluna, eikä kunnalla ole omaa syvällistä asiantuntijaosaamista asioiden hoitamiseen.

Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle.

Yhteiset palvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Yhteiset palvelut tuottavat toimintaedellytyksiä ja palveluita koko organisaatiolle, joten tuloksellisuudella ja tarkoituksenmukaisuudella on merkittävä arvo toimialueen saavutuksia arvioitaessa. Palvelualueen oman toiminnan arvioimiseksi ja kehittämiseksi, voisi palvelualue esittää itselleen kysymyksen: miten onnistuimme ja arvioida toimintansa vaikuttavuutta koko organisaation toiminnan kehittämiseksi.

Yhteiset palvelut selvitys:

Yhteisissä palveluissa tavoitteiden talousarvion mukaisten toteutumista ja niissä onnistumista seurataan kehittämissalkun tavoiteosion avulla. Salkkuun kirjataan valtuustokauden tavoitteet ja näihin liittyviä toimenpiteitä seurataan yhteisten palveluiden johtoryhmässä kuukausittain. Puolivuosisiraportoinnin yhteydessä tehdään palvelualueittain ja yksiköittäin tarkempi analyysi tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

Toimialueen vuoden 2021 onnistumista arvioitaessa keskeisiä kriteerejä ovat suoriutuminen koronaepidemiaan liittyvissä tukitehtävissä sekä toiminnan laadun ja tehokkuuden kehittäminen.

- Koronaepidemia ja toimenpiteet toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi: Toimialue tuki asiakkaita ja kuntaorganisaatiota ICT, henkilöstö-, työsuojaus-, turvallisuuspalveluissa sekä kohdennetun asiakastyön palveluissa, joissa tukitarpeen määrä kohosi epidemiatilanteen myötä huomattavasti.
- Toiminnan laadun ja tehokkuuden parantaminen: Toimialueella jatkettiin tukipalvelutehtävien keskittämistä sekä kehitettiin toimintaa tarkastelemalla ja sujuvoittamalla prosesseja sekä käyttöönottamalla työskentelyn tueksi kyvykkäitä sähköisiä työkaluja (kuten edunvalvonnan asiakasjärjestelmä, verkkokauppa, palvelunhallintajärjestelmä, kehittämisen hallinnan järjestelmä, sopimusten hallintajärjestelmä, tiedonhallintamalli). Keskusvaraston toiminta lakkautettiin ja siirryttiin hajautettuun tilausmalliin.
- Vaikuttavuuden näkökulmasta palveluprosessien jatkuvaa parantamista, joita toteutetaan asiakkaan hyvään ja turvalliseen käyttökokemukseen sekä resurssien viisaaseen käyttöön perustuen.

Koronapandemia ja henkilöstön hyvinvointi

Vuotta 2020 leimasi koronapandemia, joka vaikutti monella tavalla myös Yhteisten palvelujen vastualueen toimintaan. Pandemian torjuntaan liittyvät viranomaisten ohjeistukset ja rajoittamistoimet päivittyivät jatkuvasti ja henkilöstö joutui pandemiatilanteeseen yhtäkkiä. Tämä edellytti henkilöstöhallinnolta jatkuvaa reagointia ja ohjeistusta, jotta voitiin varmistaa palvelujen tuottaminen koronaturvallisesti sekä muuttaa totuttuja käytäntöjä ja prosesseja turvallista lähityötä ja etätyötä tukeviksi. Henkilöstölle tarjottiin tukea digitaalisten työvälineiden käyttöönotossa.

Henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen on tärkeällä sijalla kunnan henkilöstöpolitiikassa, mutta tämän merkitys on korostunut edelleen koronapandemian aikana ja tulee olemaan pandemian jälkeinkin tärkeimpiä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

henkilöstöpoliittisia tavoitteita kunnassa. Koronapandemian aikana henkilöstön hyvinvoinnin kartoittamiseksi toteutettiin koronapulssi-kysely, jolla selvitettiin mm. henkilöstön kokemuksia korona-ajasta ja etätyöstä. Kyselyn perusteella kunnassa on tehty useita toimenpiteitä. Kuntaan perustettiin työhyvinvointiryhmä kehittämään henkilöstön työhyvinvointia kokonaisvaltaisesti. Esihenkilöille on järjestetty koulutusta oman tiimin työhyvinvoinnin tukemiseksi, taukoliikuntaohjelma Break Pro tukee työpäivän aikaista tauottamista ja palautumista, Teams-kokouksille on laadittu pelisäännöt ja henkilöstö saa vielä tämän vuoden aikana käyttöönsä liikunta- ja kulttuurietuuden.

Aktiivisen tuen malli on kunnassa käytössä ja tätä kehitetään jatkuvasti eteenpäin. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Korvaavan työn malli otettiin käyttöön 2021 vuoden alussa ja tämän ansiosta on voitu vähentää sairauspoissaolopäiviä jopa tavoiteltua enemmän. Kunnassa tuetaan kestäviä työuria; muokataan työtehtäviä työkyvyn mukaan sekä haetaan työkykyongelmiin ratkaisuja aktiivisesti työterveyshuollon kanssa.

Kunnassa on laadittu korona-Exit-suunnitelma, joka sisältää myös henkilöstöosion. Suunnitelmalla pyritään turvaamaan henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista pandemian jälkeisenä aikana. Seuraavalla strategiakaudella valmentava johtaminen, keskusteleva toimintakulttuuri ja yhdessä tekeminen ovat keskeisellä sijalla henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämisessä.

Henkilöstöhallintajärjestelmän uudistuminen ei ole toteutunut, koska Sarastia joutui siirtämään käyttöönottoa. Tämän vuoksi syksyn aikana kartoitetaan eri toimittajien tarjoamia henkilöstöhallinnon järjestelmäratkaisuja. Työnantajakuvan kehittämiseksi henkilöstöhallinnon prosesseja kehitetään ja sähköistetään sekä pidetään huolta vastuullisesta työnantajakuvasta toimimalla ohjeiden määräysten mukaisesti sekä huolehtimalla henkilöstön hyvinvoinnista ja työnantajakuvan välittymisestä kunnan palveluprosesseissa ja rekrytoinneissa.

Riskienhallinta

Kunnan kokonaisriskejä arvioidaan kuntatasolla talousarvion laadinnan yhteydessä. Toimialueet varautuvat talousarvion tunnistamaan talousarvion toteutumiseen liittyviä riskejä sekä tekevät toimintansa tueksi talousarviovuodelle *sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman*. Lisäksi kunnassa laaditaan kuntatasoinen riskiympyrä sekä kuvataan riskienhallintatoimenpiteet, joiden avulla pyritään tunnistamaan keskeiset kunnan toimintaa liittyvät riskit sekä niihin liittyvät hallintakeinot.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Koronan vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja on hyvä arvioida, miten ja mihin ne kohdistuvat tulevien vuosien aikana. Koronapandemian exit-työssä tulisi huomioida erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset.
- Omistajaohjaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun kuntayhtymän palvelukriteereitä ja palveluverkkoa kehitetään, jotta Tuusulan

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

palvelurakenteeseen ei koidu heikennyksiä. Yhteistyö Tuusulan järjestötoimijoiden kanssa on suositeltavaa.

- Terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan osalta ei vuonna 2020 edelleenkään tullut omaa selkeää toimintakertomusta, vaan tiedot olivat jakautuneet hajanaisesti yhteiset palvelut -toimialan alaisuuteen. Tarkastuslautakunta toistaa aiemman huomionsa, että tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla tulisi olla oma toimintakertomus.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan oma toimintakertomus ja omat, erityisesti omistajaohjaukseen, sen seurantaan ja kunnan johtoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät selkeät tavoitteet tukisivat lautakunnan itsenäistä roolia demokraattisen päätöksenteon ja kuntalaisten edunvalvonnan tukijana suhteessa Keusote kuntayhtymään.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan selvitys:

- Koronan vaikutukset tulevat olemaan pitkäaikaisia ja on hyvä arvioida, miten ja mihin ne kohdistuvat tulevien vuosien aikana. Koronapandemian exit-työssä tulisi huomioida erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset.

Vastaus: Koronaexit-suunnittelua on Tuusulan kunnassa tehty maaliskuusta 2021 saakka ja suunnitelmia päivitetään koronatilanteen eläessä. Suunnitelmassa huomioidaan erityisesti vaikeassa tilanteessa olevat kuntalaiset ja toimenpiteillä on talousarviovaikutuksia vuodelle 2022. Sivistyksen toimialue on hakenut ja saanut valtionavustusta koronavaikutusten korjaamiseen. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä Keusoten kanssa koronavaikutusten hoidossa ja toimenpiteet huomioidaan lasten- ja nuorten alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa. Asia on tärkeä huomioida myös hyvinvointialueen valmistelussa.

- Omistajaohjaukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, kun kuntayhtymän palvelukriteereitä ja palveluverkkoa kehitetään, jotta Tuusulan palvelurakenteeseen ei koidu heikennyksiä. Yhteistyö Tuusulan järjestötoimijoiden kanssa on suositeltavaa.

Vastaus: Keusoten tuottavuusohjelma hyväksyttiin Keusotessa ja sen toteutus alkanut (päivitys 24.11.2020). Lisäohjelma on valmistelussa syksyn 2021 aikana. Palvelujen verkko -suunnitelman työohjelma on hyväksytty Keusotessa. Kunnan tavoite siitä, että lähdetään liikkeelle kotiin vietävien ja liikkuvien palveluiden sekä sähköisten palveluiden kehittämisellä on hyväksytty, tarjoten peruspalvelut kunnan kolmessa taajamassa (päivitys 24.11.2020).

Yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa tehdään vuonna 2021 hyväksytyn järjestösuunnitelman tavoitteiden pohjalta.

- Terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan osalta ei vuonna 2020 edelleenkään tullut omaa selkeää toimintakertomusta, vaan tiedot olivat jakautuneet hajanaisesti yhteiset palvelut -toimialan alaisuuteen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tarkastuslautakunta toistaa aiemman huomionsa, että tavoitteiden toteutumisen seurannan kannalta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalla tulisi olla oma toimintakertomus.

Vastaus: Hyte-lautakunnan toimintakertomus muodostuu kuntatoimialan yksiköiden toimintakertomuksista. Talouspalveluiden kanssa on käyty keskusteluja toimintakertomusrakenteen muuttamisesta ja toimintakertomus 2022 kootaan hyte-lautakunnan osalta yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan oma toimintakertomus ja omat, erityisesti omistajaohjaukseen, sen seurantaan ja kunnan johtoryhmän kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvät selkeät tavoitteet tukisivat lautakunnan itsenäistä roolia demokraattisen päätöksenteon ja kuntalaisten edunvalvonnan tukijana suhteessa Keusote kuntayhtymään.

Vastaus: Kunnan uudesta strategiasta ja hyvinvointisuunnitelmasta tehdään päätökset syksyllä 2021. Näissä strategisissa asiakirjoissa määritetään sekä omistajaohjauksen, edunvalvonnan että hyvinvoinnin edistämistyön tavoitteet ja keinot. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta edistää omalta osaltaan näiden tavoitteiden toteutumista.

Kohdennettu asiakastyö

Tarkastuslautakunta korosti arvioissaan koronatilanteen jälkihoidon merkitystä. Hytteryhmän koordinoimassa ja kunnanhallituksen hyväksymässä Korona Exit -suunnitelmassa on huomioitu laaja-alaisesti heikommassa asemassa kuntalaisryhmiä: lapset ja nuoret, nuoret aikuiset, työkäiset erityistä tukea tarvitsevat, ikäihmiset ja maahanmuuttajat.

Tuusulan Vesihuoltoliikelaitos (Tuusulan Vesi)

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tarvittavien erityisosaajien ja lisäresurssien rekrytointi ja perehdytys ovat tulevan vuoden keskeisimpiä asioita projektien hallinnassa.

Tuusulun Veden johtokunnan selvitys:

Uusi työnjohtaja aloitti kesäkuussa. Hän tuli vahvistamaan työmaatoimintaa ja työturvallisuusosaamista. Jokaisen uuden rekrytoinnin yhteydessä tulemme harkitsemaan uudenlaisen osaamisen tarvetta tapauskohtaisesti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Ihmisten tietoisuus hyvän elinympäristön tärkeydestä on kasvanut koronan aikana, joten Keski-Uudenmaan ympäristökeskuskin on uusien haasteiden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

edessä: miten huolehtia parhaalla mahdollisella tavalla terveellisestä, turvallisesta ja viihtyisästä elinympäristöstä sekä monipuolisesta ja ekologisesti kestävästä luonnonympäristöstä.

- Tarkastuslautakunta suosittelee osallistamaan sopijakuntien asukkaita entistä enemmän yhteisiin ympäristöasioihin. Viestinnän merkitys korostuu, jotta ihmiset saadaan kiinnostumaan hyvän elinympäristön ja kestävän luonnonympäristön ylläpidosta.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan selvitys:

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus osallistaa asukkaita erityisesti ympäristönsuojelun hankkeissa. Esimerkiksi Tuusulanjärven ja muiden sopijakuntien järvien kunnostushankkeissa (Mäntsälässä Isojärvi ja Kilpijärvi, Nurmijärvellä Valkjärvi, Tuusulassa ja Järvenpäässä Tuusulanjärvi) asukas- ja maanomistajayhteistyö on tärkeä osa toimintaa. Lisäksi ympäristönsuojelun palveluyksikkö tukee kuntia niiden asukas-yhteistyössä esimerkiksi metsäsuunnittelussa, luonnonhoidossa ja vieraslajien torjunnassa. Kustannukset asukas-yhteistyöstä kohdistuvat aina siihen sopijakuntaan, jonka alueella toimitaan, joten on kuntien rahoitushalukkuudesta kiinni, miten paljon toimintaa voidaan järjestää.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus panostaa toiminnassaan erityisesti asukasviestintään vuodesta 2021 alkaen. Pääasiallinen kanava on ympäristökeskuksen verkkosivut sekä Facebook. Neljätoista ympäristökeskuksen asiantuntijaa osallistui kesällä 2021 Viestintä-Pirittan järjestämään Facebook-koulutukseen ja saimme siitä uutta intoa ja rohkeutta postausten laatimiseen. Vuoden 2021 aikana ympäristökeskuksen Facebook-seuraajien määrä on kasvanut lähes kuudestasadasta seuraajasta yli seitsemään sataan seuraajaan.

Konserniyhteisöt

Tuusulan kunnan tytäryhteisöjen toiminta on kokonaisuutena ollut vakaalla ja vakiintuneella pohjalla tilivuoden 2020 aikana. Valtion korona-avustukset tukivat koronaepidemiasta kärsineiden liikuntapalveluyhtiöiden taloutta.

Jokelan Tekonurmi Oy purettiin ja yhtiön toiminnot liitettiin osaksi kunnan vapaa-aikapalveluiden toimintaa. Tuusulan Tenniskeskus Oy ja Tuusulan Tekonurmi Oy valmistelivat tiiviissä yhteistyössä kunnan kanssa Tuusulan urheilukeskuksen tulevia liikuntapaikkainvestointeja sekä yhtiöiden yhdistämistä.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- antaa valtuustolle tiedoksi selostusosassa annetut vastaukset v. 2020 arviointikertomukseen
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- merkitä tiedoksi vuoden 2020 arviointikertomukseen annetut vastaukset.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 04.10.2021, § 137

Ehdotus

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi vuoden 2020 arviointikertomukseen annetut vastaukset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

toimialueet, tarkastuslautakunta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 353, 20.09.2021

Kunnanhallitus, § 362, 27.09.2021

Valtuusto, § 138, 04.10.2021

§ 138

Kuntastrategia valtuustokaudelle 2021–2025

TUUDno-2021-2051

Kunnanhallitus, 20.09.2021, § 353

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman

heidi.hagman@tuusula.fi

kehittämispäällikkö

Tuusula uudistaa kuntastrategiaansa vuoden 2021 aikana. Strategia laaditaan vuosille 2021–2025.

Strategiakausi vaihtui kuntavaalien jälkeen uusien luottamushenkilöiden aloittaessa toimikautensa elokuussa. Valtuustokauden aluksi laadittiin kaikkien valtuustoryhmien hyväksymä pormestariohjelma, joka toimii kuntastrategian pohjana.

Uutta kuntastrategiaa on valmisteltu alkuvuodesta 2021 lähtien ja se on laadittu päätöksentekijöiden, tuusulalaisten ja kunnan henkilöstön yhteistyönä.

Strategiaperustasta, eli visiosta, päämääristä, valtuustokauden tavoitteista ja yhteisestä toimintatavasta, on määrä päättää valtuustossa lokakuussa.

Strategiakokonaisuudesta, strategiaa teoiksi vievistä vuoden 2022 tavoitteista ja talousarviosta päätetään joulukuussa 2021.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ottaa kuntastrategia 2021–2025 valtuuston 4.10.2021 esityslistalle
- tehdä esityksensä valtuustolle 27.9.2021 kokouksessaan.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 362

Valmistelijat / lisätiedot:

Heidi Hagman, Virpi Lehmusvaara

heidi.hagman@tuusula.fi, virpi.lehmusvaara@tuusula.fi

kehittämispäällikkö, kansliapäällikkö

Liitteet

1 Tuusulan kuntastrategia strategiaperusta, khall 27.9.2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tuusula uudistaa kuntastrategiaansa vuoden 2021 aikana. Strategia laaditaan vuosille 2021–2025.

Strategiakausi vaihtui kuntavaalien jälkeen uusien luottamushenkilöiden aloittaessa toimikautensa elokuussa. Valtuustokauden aluksi laadittiin kaikkien valtuustoryhmien hyväksymä pormestariohjelmaksi, joka toimii kuntastrategian pohjana.

Uutta kuntastrategiaa on valmisteltu alkuvuodesta 2021 lähtien ja se on laadittu päätöksentekijöiden, tuusulalaisten ja kunnan henkilöstön yhteistyönä.

Strategiaperustasta, eli visiosta, päämäärästä, valtuustokauden tavoitteista ja yhteisestä toimintatavasta, on määrä päättää valtuustossa lokakuussa.

Strategiakokonaisuudesta, eli strategiaperustasta johdetuista strategiaa teoiksi vievistä vuoden 2022 tavoitteista ja talousarviosta päätetään joulukuussa 2021.

Strategiaprosessi

Uusi kuntastrategia on laadittu päätöksentekijöiden, tuusulalaisten ja kunnan henkilöstön yhteistyönä. Strategian laadintaa on johdettu kuntatoimialalta käsin ja kunnan johtoryhmä on ohjannut työtä.

Strategiavalmistelu käynnistyi alkuvuodesta 2021 toimintaympäristön tarkastelulla ja analyysillä. Työssä hyödynnettiin tietoa muuttuvasta maailmasta ja arvioitiin muutosten vaikutuksia Tuusulalle ja tuusulalaisten elämiin. Henkilöstön ja päätöksentekijöiden näkemyksiä kerättiin keväällä strategiakyselyissä, kunnanhallituksen seminaarissa ja toimialueiden työskentelyssä. Myös asukkaat otettiin mukaan strategian uudistamiseen. Toukokuussa käytiin dialogia tuusulalaisten kanssa Erätauco-menetelmää hyödyntäen. Dialogisuuden kautta haluttiin saada näkyväksi hiljaisia signaaleja toimintaympäristön muutoksesta ja Tuusulan tulevaisuudesta.

Kesä-elokuussa strategiatyö eteni painopisteiden ja strategisten valintojen määrittelyyn. Valmistelua tehtiin toimialueilla ja niiden johtoryhmissä sekä toimialueiden yhteiskokouksissa. Vanhan ja uuden valtuuston yhteisseminaarissa kesäkuussa työskenneltiin uuden strategian laadinnan parissa. Työskentely jatkui elokuussa ja syyskuussa kunnanhallituksen seminaareissa.

Syyskuussa toteutettiin strategian uudistamiseen liittyvät kuntalais-, henkilöstö- ja päätöksentekijäbarometrit osana Valtiovarainministeriön rahoittamaa Open Agenda hanketta. Syyskuussa toteutettiin pidettiin myös valtuuston ja lautakuntien yhteistilaisuus strategian uudistamiseen liittyen.

Strategian visio ja päämäärät sekä valtuustokauden tavoitteet ovat syntyneet tämän työskentelyn pohjalta. Strategiavalmistelun aikana todettiin, että valtuustokaudella 2017–2021 käytössä olleen yhteisen toimintatavan "me teemme yhdessä uutta" toivottiin jatkuvan myös valtuustokaudelle 2021–2025.

Strategiaperusta

Visio

Tuusulan visio on "Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa". Visio sitoo Tuusulan uudistetun brändin osaksi strategiaa. Elämisen taiteella tarkoitetaan, että

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

jokaisen tuusulalaisen elämä on arvokasta ja jokaisella on mahdollisuus kasvaa täyteen potentiaaliinsa Tuusulassa. Tuusulalla on mahdollisuudet hyvään ja kestäväan kasvuun, mutta sen edellytyksenä on vahva kuntatalous.

Strategiset päämäärät

Tuusulan visiota toteuttavia strategisia päämääriä on kolme:

- Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä
- Tuusulassa on hyvä elää
- Tuusula kehittyy kestävästi

Mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä -päämäärän alle on asetettu viisi valtuustokauden tavoitetta veto- ja pitovoiman, asumisen ja elinympäristön, yritysten ja työpaikkojen sekä vapaa-ajan, harrastamisen ja kulttuurin näkökulmista.

Tuusulassa on hyvä elää -päämäärän alle on asetettu viisi valtuustokauden tavoitetta hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden, oppimisen ja osaamisen sekä turvallisuuden näkökulmista.

Tuusula kehittyy kestävästi -päämäärän alle on asetettu neljä tavoitetta kestävyys- ja ilmastotekojen, luonnon monimuotoisuuden, liikkumisen ja talouden näkökulmista.

Valtuustokauden tavoitteet

Valtuustokauden tavoitteet on johdettu strategian visiosta, päämääristä ja yhteisestä toimintatavastamme. Tavoitteita laatiessa on huomioitu pormestariohjelma sekä osallistavan strategiaprosessin aikana esiin nousseita keskeisiä asioita. Valtuustokauden tavoitteita on 14.

Päämäärä: Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä

1. Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä
2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut
3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot
4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä
5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen.

Päämäärä: Tuusulassa on hyvä elää

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia
7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.
9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista
10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

Päämäärä: Tuusula kehittyy kestävästi

11. Rakennamme kestävää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa
12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta
13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla
14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Valtuustokauden tavoitteet asetetaan valtuustokaudeksi 2021–2025. Valtuustokauden tavoitteita toteuttamaan määritetään vuositavoitteita ja toimenpiteitä talousarvion laadinnan yhteydessä. Vuositavoitteet ja toimenpiteet saavuttamalla edetään kohti valtuustokauden tavoitteita.

Valtuustokauden tavoitteiden etenemistä seurataan ja arvioidaan kerran vuodessa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä. Valtuustokauden tavoitteista johdettujen vuositavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä seurataan ja arvioidaan neljännesvuosiraporteissa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä.

Yhteinen toimintatapa

Yhteinen toimintatapamme on ”Me teemme yhdessä uutta”:

- **Me**
Me olemme asukkaita, yhteisöjä, yrityksiä, luottamushenkilöitä ja kunnan työntekijöitä. Me teemme ja toteutamme kunnan strategian. Me luomme kasvavan Tuusulan tarinaa ja tulevaisuutta.
- **Teemme**
Teemme uutta Tuusulaa toisiamme ymmärtäen. Saamme tuloksia aikaan ja onnistumme yhdessä. Meistä jokainen on merkityksellinen ja voimme tehdä elämisen taidetta joka päivä. Autamme ja kannustamme toisiamme sekä kerromme myönteisiä tarinoita Tuusulasta!
- **Yhdessä**
Saamme voimaa yhteistyöstä, jota rakennamme jokaisessa kohtaamisessa ja keskustelussa. Arvostamme moninaisuutta ja kunnioitamme erilaisuutta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kannamme vastuuta toistemme hyvinvoinnista. Tarvitsemme kaikkien ideat käyttöön. Yhdessä olemme enemmän.

- **Uutta**

Uutta syntyy luovasti ideoiden. Uutta syntyy rohkeudesta yrittää ja erehtyä. Olemme edelläkävijöitä ja suuntaamme kestävään tulevaisuuteen. Iloitsemme yhdessä pienistäkin onnistumisista!

Strategiset indikaattorit

Jokaiselle valtuustokauden tavoitteelle määritetään yksi tai useampi indikaattori, joiden avulla seurataan tavoitteen saavuttamista. Indikaattoreiden avulla seurataan ja arvioidaan kuinka valtuustokauden tavoitteiden saavuttamisessa edetään. Strategiset indikaattorit hyväksytään strategiakokonaisuuden yhteydessä joulukuussa 2021.

Keinot

Kuntastrategian laadinnan yhteydessä määritettiin strategiset keinot, jotka toimivat strategian toteuttamisen tukena. Strategisina keinoina ovat digitalisaatio, vaikuttaminen ja yhteistyö sekä osaaminen ja kyvykkyydet. Keinoja konkretisoidaan erillisissä strategisissa asiakirjoissa, jotka tuodaan päätöksentekoon niiden valmistuttua.

Strategiakokonaisuus

Strategiakokonaisuus muodostuu strategiaperustasta ja siitä johdetuista vuositavoitteista ja toimenpiteistä, indikaattoreista sekä strategisista keinoista. Strategiakokonaisuudesta päätetään valtuustossa 13.12.2021. Strategiakokonaisuus täydentyy vuoden 2022 aikana strategiaa toteuttavien strategisten asiakirjojen myötä.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- osaltaan hyväksyä strategiaperustan vuosille 2021–2025
- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO

- hyväksyy Tuusulan strategiaperustan vuosille 2021–2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kansliapäällikkö Virpi Lehmusvaara selosti asiaa kokouksessa.

Valtuusto, 04.10.2021, § 138

Liitteet

1 Tuusulan kuntastrategia strategiaperusta, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä Tuusulan strategiaperustan vuosille 2021–2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 355, 20.09.2021

Kunnanhallitus, § 368, 27.09.2021

Valtuusto, § 139, 04.10.2021

§ 139

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan jäsenten valinta ja lautakunnan asettaminen 2021–2025

TUUDno-2021-1882

Kunnanhallitus, 20.09.2021, § 355

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan yhteinen ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon luottamushenkilöelin. Tuusula on ympäristölautakunnan ja sen alaisuudessa toimivan Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vastuukunta.

Tuusulan hallintosäännön 25.5 §:n mukaan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta käyttää seuraavien kunnallisten viranomaisten päätös- ja toimivaltaa

- kunnan ympäristösuojeluviranomainen
- kunnan terveydensuojeluviranomainen
- elintarvikelain tarkoittama kunnan valvontaviranomainen
- lääkelain tarkoittama nikotiinivalmisteiden myynnin lupa- ja valvontaviranomainen
- tupakkalain tarkoittama kunnan viranomainen
- eläinlääkintähuollon toimeenpanosta ja valvonnasta huolehtiva viranomainen
- kunnalle kuuluvat tehtävät irrallaan tavattujen seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämiseksi
- leirintäalueviranomainen
- ympäristösuojelulain 157 §:n 2 mom. tarkoittama kunnan toimivaltainen viranomainen.

Hallintosäännön 9 §:n mukaan lautakunnassa on 15 jäsentä. Kukin ympäristökeskuksen sopijakunta valitsee lautakuntaan kolme jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnan puheenjohtajuus määräytyy ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Valtuusto vahvistaa lautakunnan jäsenten ja varajäsenten sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinnan.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaan ympäristölautakunnan puheenjohtajuus ja varapuheenjohtajuus kiertävät kahden vuoden välein. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan puheenjohtajakierron mukaisesti Tuusula nimeää lautakunnan puheenjohtajan ja Kerava varapuheenjohtajan kaudelle 1.8.2021–31.5.2023. Kaudelle 1.6.2023–31.5.2025 Kerava nimeää puheenjohtajan ja Mäntsälä varapuheenjohtajan.

Kuntalain 74 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

1. asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
3. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole:

1. valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
3. kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
4. kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2 kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n säännöksen siitä, että kumpaakin sukupuolta tulee kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä olla vähintään 40 prosenttia, tulee toteutua ympäristölautakunnan lopullisessa kokoonpanossa Tuusulan valtuuston asettaessa sen.

Jäsenkuntien ehdokkaiden nimeämiset Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan ovat vielä osin kesken. Sen vuoksi päätösehdotus 4.10.2021 pidettävään valtuuston kokoukseen on mahdollista tehdä vasta kunnanhallituksen kokouksessa 27.9.2021.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ottaa asian 4.10.2021 pidettävän valtuuston kokouksen asialistalle
- tehdä päätösehdotuksensa valtuustolle kokouksessaan 27.9.2021.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 368

Valmistelijat / lisätiedot:
Harri Lipasti
harri.lipasti@tuusula.fi
hallintojohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen muut sopijakunnat ovat nimenneet edustajansa ympäristölautakuntaan seuraavasti:

Kunta	Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Järvenpää	Teemu Ovaska (PS) Riitta Saarnivuo (KOK) Anne Uotinen (SDP)	Heidi-Elina Mantere (PS) Sami Styrman (KOK) Päivi Haapala (KESK)
Kerava	Atte Kolehmainen (SDP), vpj Sanna Sarenius-Majala (KOK) Sami Carlenius (VIHR)	Satu Kuosmanen (SDP) Eerik Jortikka (KOK) Filip Gruszczynski (KOK)
Mäntsälä	Maarit Turunen (SDP) Merja Vikman-Kanerva (KOK) Eero Linnamäki (PS)	Timo Leino (SDP) Hannu Salin (KESK) Katri Roivainen (VIHR)
Nurmijärvi	Taru Mansnerus (VIHR) Esa Lahtela (KESK) Jari Renlund (VAS)	Kaisa Hallikas (VIHR) Ritva Örling (PS) Leena Tuomisto (VAS)

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ehdottaa valtuustolle, että

VALTUUSTO päättää

- valita toimikaudekseen kolme (3) Tuusulan kunnan jäsentä Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet
- asettaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan, johon valtuuston valitsemien Tuusulan kunnan jäsenten lisäksi kuuluvat seuraavat Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen muiden sopijakuntien jäsenet (ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet):

Järvenpää: Teemu Ovaska (Heidi-Elina Mantere), Riitta Saarnivuo (Sami Styrman) ja Anne Uotinen (Päivi Haapala)

Kerava: Atte Kolehmainen (Satu Kuosmanen), Sanna Sarenius-Majala (Eerik Jortikka) ja Sami Carlenius (Filip Gruszczynski)

Mäntsälä: Maarit Turunen (Timo Leino), Merja Vikman-Kanerva (Hannu Salin) ja Eero Linnamäki (Katri Roivainen)

Nurmijärvi: Taru Mansnerus (Kaisa Hallikas), Esa Lahtela (Ritva Örling) ja Jari Renlund (Leena Tuomisto)

- nimetä Tuusulan kunnan edustajan lautakunnan puheenjohtajaksi ja Atte Kolehmainen (Kerava) varapuheenjohtajaksi, molemmat 31.5.2023 saakka.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Valtuusto, 04.10.2021, § 139

Ehdotus

Esittelijä: Arto Lindberg, valtuuston puheenjohtaja

Valtuusto päättää

- valita toimikaudekseen kolme (3) Tuusulan kunnan jäsentä Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet
- asettaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan, johon valtuuston valitsemien Tuusulan kunnan jäsenten lisäksi kuuluvat seuraavat Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen muiden sopijakuntien jäsenet (ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet):
  - Järvenpää:* Teemu Ovaska (Heidi-Elina Mantere), Riitta Saarnivuo (Sami Styrman) ja Anne Uotinen (Päivi Haapala)
  - Kerava:* Atte Kolehmainen (Satu Kuosmanen), Sanna Sarenius-Majala (Eerik Jortikka) ja Sami Carlenius (Filip Gruszczynski)
  - Mäntsälä:* Maarit Turunen (Timo Leino), Merja Vikman-Kanerva (Hannu Salin) ja Eero Linnamäki (Katri Roivainen)
  - Nurmijärvi:* Taru Mansnerus (Kaisa Hallikas), Esa Lahtela (Ritva Örling) ja Jari Renlund (Leena Tuomisto)
- nimetä Tuusulan kunnan edustajan lautakunnan puheenjohtajaksi ja Atte Kolehmaisena (Kerava) varapuheenjohtajaksi, molemmat 31.5.2023 saakka.

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun Jari Anttalainen teki Jussi Salosen kannattamana palautusehdotuksen. Jari Anttalaisen perustelut palautusehdotukselleen: " KU Ympäristökeskuksen 14.9.2021 yhteistoimintasopimuksessa todetaan kohdassa 4.4. että KU Ympäristölautakunnassa on 15 jäsentä ja kullakin jäsenellä henkilökohtainen varajäsen. Kukin sopijakunta valitsee lautakuntaan kolme jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Nyt Tuusulassa kuntavaalien jälkeen emme ryhmien välillä neuvotelleet KU ympäristölautakunnan jäsenistä. Olemme saaneet kuulla, että poliittisten puolueiden piirijärjestöt ovat neuvotelleet mm nämä paikat. Yt sopimuksen mukaan kukin jäsenkunta kuitenkin valitsee, aidosti valitsee, jäsenet lautakuntaan. Näin on meilläkin toimittu aina vuoteen 2017 saakka. On kunnallisen demokratian vastaista ja äänestäjien tahdon vastaista Tuusulassa, että päätösvalta tästä on annettu kunnan ja valtuuston päätösvaltan ulkopuolelle."

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty kannatettu palautusehdotus, asia on ratkaistava äänestämällä. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysesityksen, että ne, jotka kannattavat, että asia käsitellään tässä kokouksessa äänestävät "jaa" ja jotka kannattavat palautusehdotusta äänestävät "ei".

Suoritettua äänestyksessä annettiin 39 "jaa"-ääntä (Lilli Salmi, Aila Koivunen, Kalle Ikkela, Mika Timonen, Kim Kiuru, Annika Lappalainen, Johanna Sipiläinen, Päivö

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuusisto, Aarno Järvinen, Emmi Sirniö, Karita Mäensivu, Ulla Rosenqvist, Outi Huusko, Jukka Ahlgren, Janne Mellin, Mika Mäki-Kuhna, Jari Immonen, Kirsti Ruislehto, Antti Kaikkonen, Ari Koponen, Jari Räsänen, Hanna Catani, Henri Savolainen, Sanna Kervinen, Lauri Untamo, Topi Korpinen, Mirka Kovalainen, Monica Avellan, Tapio Tammilehto, Risto Rämö, Ari Loponen, Anu Åberg, Laura Åvall, Janne Hermunen, Mila Lehtonen, Arto Lindberg, Antti Seppälä, Ari Nyman, Ruut Sjöblom), 11 "ei"-ääntä (Jussi Salonen, Kati Lepojärvi, Elisa Laitila, Mira Lehtinen, Margita Winqvist, Jari Anttalainen, Laura Nyholm, Liisa Palvas, Tuija Reinikainen, Raimo Stenvall, Kari Friman) ja 1 "tyhjä"-ääni (Eeva-Liisa Nieminen).

Äänin 39 - 11 kunnanhallitus päätti, että asian käsittelyä jatketaan tässä kokouksessa.

Päätös

Valtuusto päätti

- valita toimikaudekseen kolme (3) Tuusulan kunnan jäsentä Keski-Uudenmaan ympäristölautakuntaan sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet seuraavasti:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Mika Heino (Kok.)	Milla Siiri (Kok.)
Eeva Särkiniemi (PS)	Pasi Huuhtanen (PS)
Antti Vaittinen (Kesk.)	Jari Hagström (SDP)

- asettaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan, johon valtuuston valitsemien Tuusulan kunnan jäsenten lisäksi kuuluvat seuraavat Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen muiden sopijakuntien jäsenet (ja heidän henkilökohtaiset varajäsenet):
Järvenpää: Teemu Ovaska (Heidi-Elina Mantere), Riitta Saarnivuo (Sami Styrman) ja Anne Uotinen (Päivi Haapala)
Kerava: Atte Kolehmainen (Satu Kuosmanen), Sanna Sarenius-Majala (Eerik Jortikka) ja Sami Carlenius (Filip Gruszczynski)
Mäntsälä: Maarit Turunen (Timo Leino), Merja Vikman-Kanerva (Hannu Salin) ja Eero Linnamäki (Katri Roivainen)
Nurmijärvi: Taru Mansnerus (Kaisa Hallikas), Esa Lahtela (Ritva Örling) ja Jari Renlund (Leena Tuomisto)
- nimetä Tuusulan kunnan edustajan Mika Heinon lautakunnan puheenjohtajaksi ja Atte Kolehmaisena (Kerava) varapuheenjohtajaksi, molemmat 31.5.2023 saakka.

Jari Anttalainen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Tiedoksi

valitut, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnat, luottamushenkilörekisteri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 140

Ilmoitusasiat / muut asiat

Ei ilmoitusasioita.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnanhallitus, § 365, 27.09.2021

Valtuusto, § 141, 04.10.2021

§ 141

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän (Ridasjärven päihdehuoltokeskus) perussopimuksen muuttaminen

TUUDno-2021-2052

Kunnanhallitus, 27.09.2021, § 365

Valmistelijat / lisätiedot:

Harri Lipasti

harri.lipasti@tuusula.fi

hallintojohtaja

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä on pyytänyt jäsenkuntiaan käsittelemään ehdottamansa perussopimuksen muutoksen mahdollisimman pikaisesti, viimeistään kuitenkin niin, että päätös tulee Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän hallintoon tiedoksi 30.10.2021 mennessä ja päätös on lainvoimainen 19.11.2021 mennessä, jolloin yhtymäkokous tekee asiasta päätöksen.

Muutosehdotuksen taustalla on halu mahdollistaa Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän, Keusoten jäsenkuntien asukkaiden päihdekuntoutukseen pääsy Ridasjärven päihdehoitokeskukseen kuten aikaisemminkin, kun jäsenkunnat eivät olleet muodostaneet sote-kuntayhtymää vaan kukin kunta käytti Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän palveluita sen jäsenkuntana. Keusote ei kuntayhtymänä voi siten toimia, eikä myöskään liittyä toisen kuntayhtymän jäseneksi ja sen vuoksi Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän muuttaminen Uudenmaan päihdehuollon liikelaitoskuntayhtymäksi on tarpeen. Lisäksi Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän talouden ja toiminnan kannalta on tärkeää saada asiakkaita myös Keski-Uudenmaan alueelta, koska asiakasmäärät ovat entisestään pienentyneet mm. siitä syystä, ettei Keusote ole voinut jäsenkuntiensa tapaan käyttää Ridasjärven päihdehoitokeskusta, vaikka päihdehoitokeskus olisikin voinut tarjota jäsenkunnilleen palvelua muita toimijoita edullisemmin.

Kuntayhtymä on perustettu vuonna 1927. Kuntayhtymä toimii päihdehuollon laitosmuotoisena erityispalveluyksikkönä. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Askola, Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Iitti, Järvenpää, Karkkila, Kerava, Kouvola, Lohja, Myrskylä, Mäntsälä, Nurmijärvi, Orimattila, Pornainen, Pukkila, Tuusula, Vantaa ja Vihti. Kuntayhtymä on tarkoitus muuttaa liikelaitoskuntayhtymäksi, jotta sen jäseniksi voivat liittyä myös toiset kuntayhtymät.

Kuntalain 65 § mukaan liikelaitoskuntayhtymä on kuntien ja kuntayhtymien yhdessä perustama kuntayhtymä, jonka tehtävänä on kunnallisen liikelaitoksen ylläpitäminen. Kuntalain mukaan perussopimuksen muuttaminen on jäsenkuntien asia. Voimassa olevan perussopimuksen 11 §:n mukaan peruspääoman muutoksista päättää yhtymäkokous. Perussopimuksen muuttaminen, peruspääoman määrän ja osuuksien muutos ovat kaikki siis yhtymäkokouksen asioita.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kuntayhtymän hallitus on esittänyt 13.9.2021 nykyisille jäsenkunnille, että ne hyväksyisivät ehdotuksen muuttaa kuntayhtymä liikelaitoskuntayhtymäksi sekä hyväksyisivät ehdotuksen uudeksi liikelaitoskuntayhtymän perussopimukseksi. Toimintamuodon muutos sekä perussopimuksen muuttaminen ovat tarpeen Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan jäsenyyden muutoksen (liittyvät Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymänä uudelleen jäseneksi) ja kuntayhtymän toimintamuodon muuttamisen vuoksi.

Muutokset perustuvat jäsenkuntien: Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula jäsenyydestä eroamiseen, kuntayhtymän toimintamuodon muuttamiseen liikelaitoskuntayhtymäksi, Keski-Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän liittymiseen kuntayhtymän jäseneksi, peruspääomaosuuksien muutokseen sekä eräisiin muihin muutostarpeisiin. Toimintamuodon muutos sekä perussopimuksen muuttaminen ovat tarpeen edellä mainittujen jäsenkuntien eroamisen, kuntayhtymän toimintamuodon muuttamisen sekä peruspääomaosuuksien muuttamisen vuoksi.

Asiaa on valmisteltu vuonna 2020 ja 2021 yhteistyössä jäsenkuntien kanssa. Valmistelussa on järjestetty yhteinen tilaisuus helmikuussa sekä toukokuussa 2021 ja toimitettu perussopimuksen muutosehdotus, esitys toimintamuodon muuttamisesta luonnoksena sekä ehdotus peruspääoman käsittelystä lausunnoille toukokuussa 2021.

Kuntayhtymä on pyytänyt jäsenkuntia käsittelemään asian päätöksenteossaan ennen kuin kuntayhtymä voi päättää peruspääomaan kohdistuvista muutoksista ja toimintamuodon muutoksesta. Valmistelun aikana jäsenkuntia on kuultu ja esitetyt muutosehdotukset on otettu huomioon lopullisessa ehdotuksessa.

Peruspääoman määrä ja jakautuminen nykytilassa ja jäsenyyden muutoksen jälkeen on kuvattu liitteessä.

Lisäksi jäsenkuntia pyydetään valtuuttamaan kuntayhtymä tekemään perussopimukseen tarvittaessa vähäisiä teknisiä tarkennuksia. Peruspääoman määrä ja jakautuminen nykytilassa ja jäsenyyden muutoksen jälkeen on kuvattu liitteessä

Kuntayhtymän hallituksen 13.9.2021 tekemä esitys on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Kalle Ikkela, pormestari

Kunnanhallitus päättää

- ehdottaa 4.10.2021 pidettävälle valtuustolle, että

VALTUUSTO

- hyväksyy Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän hallituksen ehdottamat muutokset kuntayhtymän perussopimukseen
- hyväksyy kuntayhtymän toimintamuodon muuttamisen liikelaitoskuntayhtymäksi
- hyväksyy Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän liittymisen jäseneksi Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymään sekä peruspääomaosuuksien muutoksen kuntayhtymässä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- valtuuttaa Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän tekemään perussopimuksen muuttamisen yhteydessä tarvittaessa vähäisiä ja teknisiä tarkennuksia tai korjauksia perussopimukseen
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuusto, 04.10.2021, § 141

Liitteet

- 1 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä Pyyntö ja päätöksentekoteksti jäsenkunnille, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 2 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä Hallitus 130921 liikelaitospykälä, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 3 Liite 1 peruspääoman jakautuminen nykyisessä ja uudessa tilanteessa, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 4 Liite 2 Kuntayhtymän voimassa oleva perussopimus, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 5 Liite 3 Ehdotus uudeksi perussopimukseksi, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 6 Liite 4 Perussopimuksen vertailu, khall 27.9.2021, valt 4.10.2021
- 7 Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä hallituksen pöytäkirja 4.10.2021, Perussopimusmuutoksen keskeytys, valt 4.10.2021

Ehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän hallituksen ehdottamat muutokset kuntayhtymän perussopimukseen
- hyväksyä kuntayhtymän toimintamuodon muuttamisen liikelaitoskuntayhtymäksi
- hyväksyä Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän liittymisen jäseneksi Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymään sekä peruspääomaosuuksien muutoksen kuntayhtymässä
- valtuuttaa Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän tekemään perussopimuksen muuttamisen yhteydessä tarvittaessa vähäisiä ja teknisiä tarkennuksia tai korjauksia perussopimukseen
- tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta valtuusto päätti yksimielisesti

- palauttaa asian valmisteluun, koska Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä on kokouksessaan 4.10.2021 § 80 päättänyt keskeyttää perussopimuksen muuttamiseen liittyvän käsittelypyynnön aikatauluhaasteiden vuoksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

§ 142

Digitaalisen hallinnon edistäminen kustannustehokkuuden, toimintavarmuuden sekä demokraattisen päätöksenteon eri toimijoiden tasa-arvon lisäämiseksi, aloite

TUUDno-2021-2172

Hanna Catani esitti seuraavan vasemmiston Valtuustoryhmän ja yhdeksän muun valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Korona-aika on lisännyt digitalisaation etenemistä, kun hallinnon kustannukset esimerkiksi seminaarien, ruokailujen sekä tilojenkäytön osalta ovat merkittävästi alentuneet. Tällä hetkellä esimerkiksi kahden päivän valtuustoseminaarin hinta Tuusulassa yhtä valtuutettua kohden on kahden hengen huoneessa noin 300 euroa. Tämän lisäksi on lukuisa määrä kokouksia, lautakuntia ja seminaareja, joista syntyy kustannuksia.

Esimerkiksi Kauniaisissa ja monissa muissakin kunnissa luottamustoimihenkilöt sekä virkahenkilöt voivat vapaasti valita itselleen sopivimman tavan osallistua kokoukseen tai seminaariin. Tämä digitaalisen mahdollisuuden olemassaolo ei millään tavalla estä läsnä ollen tapahtuvaa osallistumista aina halutessaan. Myös Tuusulassa pitäisi olla nykypäivän työelämän ja perhe-elämän vaatimusten mukainen, moderni toimintatapa ja hallinto.

Digitaaliset välineet ovat jo olemassa (Teams, Case m) ja niitä on käytetty menestyksekkäästi jo alkuvuodesta 2020 alkaen. Asiakirjat sekä koulutusmateriaalit ovat digitaalisessa muodossa. Konferenssipaikoissa on saatavilla tarvittavat laitteistot ja kaikki pystytään tuottamaan nykyisillä, jo käytössä olleilla välineillä, jolloin nykyisen hybridikokous- ja seminaarijärjestelmän jatkaminen ei tuota merkittäviä lisäkustannuksia.

Digitaalisilla välineillä luodut monipuoliset osallistumismahdollisuudet takaavat sen, että erilaisissa elämäntilanteissa on mahdollista osallistua mahdollisimman tehokkaasti hallinnolliseen toimintaan. Myös perheellisten tai esimerkiksi haastavaa työtä tekevien luottamushenkilöiden pitää voida käyttää demokraattista osallistumismahdollisuuttaan nykyaikaisesti, kuten tapahtuu myös työpaikoilla ja muualla yhteiskunnassa.

Tämä digitaalisten osallistumismahdollisuuksien olemassaolo vähentäisi pitkällä tähtäimellä merkittävästi kustannuksia, mahdollistaisi katkeamattoman toiminnan kaikissa koronan kaltaisissa erikoistilanteissa sekä lisäisi luottamustoimihenkilöiden osallistumismahdollisuuksia perhe-elämän, työelämän sekä mahdollisten pitkäaikaisten sairauksien kohdalla. Etäosallistumisluvalla tapahtuva, vain sairauteen tai mahdolliseen karanteeniin asettamispäätökseen perustuva etäosallistuminen ei ole henkilötietosuojan tai hyvän tavan mukainen ratkaisu, koska se asettaa henkilön sellaiseen asemaan, jossa on hyvin näkyvää, että hänellä on etäosallistumistarpeen aiheuttanut covid- tai muu sairaustilanne. Ei voida laillisesti edellyttää luottamustoimihenkilöltä luottamuksellisia terveystietoja etäyhteyden mahdollistamiseksi. Tämän vuoksi tasa-arvoinen etäosallistumismahdollisuus pitää olla tasapuolisesti tarjolla sekä virkamiehille, että luottamustoimihenkilöille.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tasa-arvoisen hallinnon mahdollistamiseksi myös valtuustoaloitteiden tekeminen tulisi modernisoida ja saattaa vastaamaan nykyajan tarpeita. Tekemäni alustavan selvityksen perusteella valtuustoaloitteiden digitaalinen alusta järjestyisi ilman merkittäviä lisäkustannuksia ja mahdollistaisi sen, että aloitteet olisivat selkeästi nähtävillä jo ennen valtuuston kokousta kaikille osallisille ja myös aloitteen jättäjä ja kannattajat olisi helpompi tunnistaa ja saattaa oikein järjestelmään.

Esitän, että kustannusvaikutukset digitaalisen osallistumisen osalta selvitetään sekä selvitetään mahdollisuutta tehdä myös valtuustoaloitteet digitaalisella alustalla siten, että ne ovat saatavilla jo ennen valtuuston kokousta. Esitän toimeenpantavaksi, että mahdollistetaan etäosallistuminen, hybridimalli sekä täysi etäkokousmahdollisuus jatkossakin nykyisillä välineillä, koska Tuusulankin tulee olla moderni, rohkea ja nykyaikainen työ- ja toimintaympäristö, joka sopii erilaisissa elämäntilanteissa oleville ihmisille."

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 143

Sikokallion alueesta luonnonsuojelualue, aloite

TUUDno-2021-2173

Liitteet

- 1 Tuusula Sikokallio itäinen LKS 5,11 ha, aloitteen liite
- 2 Tuusula Sikokallion alue 2020 05 28 OMa, aloitteen liite
- 3 Tuusula Sammaloja LKS 6,15 ha, aloitteen liite
- 4 Tuusula Sammaloja itäinen LKS 0,83 ha, aloitteen liite
- 5 Tuusula Uusikylä LKS 7,47 ha, aloitteen liite

Eeva-Liisa Nieminen esitti hänen ja 17 muun valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Sikokallion alueesta luonnonsuojelualue

Rykmentinpuisto on laaja 480 hehtaarin alue, jonka kunta osti vuonna 2008. Alueelle visioitiin suurta asuntorakentamista ja voimassaolevat kaavat mahdollistavat sen.

Maailma on muuttunut ilmastomuutoksen ja koronan todellisuudessa. Etätyön lisääntyminen ja tietoisuus liikkumisen hyvinvointivaikutuksista sekä Urheilukeskuksen toimintojen valtava lisääntyminen sekä Urheilukeskuksen alueella että lähimetsissä on saanut ihmiset löytämään Rykmentinpuiston ja yhä useammat asukkaat ovat tietoisia luonnontilassa säilyneen metsän arvosta.

Sikokallion läheisyydessä Yritysaluetta ympäröivälle lähivirkistysalueelle, joka jo sellaisenaan on täydellinen virkistysalue, haetaan parhaillaan maisematyölupaa puiden kaatamiselle (50-70% puista kaadettaisiin).

Rykmentinpuiston alueen suunnitelmissa on käytetty sanaa Keskuspuisto. Sen sijaan, että alueella säilyisi oikea luonnontilainen metsä, suunnitelmissa keskuspuisto tarkoittaakin hulevesilammikoita, istutuslaatikoita ja istutettuja puita.

Rykmentinpuiston ainutlaatuisuus tulee myös siitä, että siellä on jo valmiina virkistysreittien verkosto, upeat hiihtolatupohjat ja koko Puistokylän alueelle levittäytyvä erittäin suosittu ja ylistetty frisbeegolf rata. Vuosittaisten käyntien luku on tällä hetkellä noin 80 000. Tällaiset mahdollisuudet saavat nuoret liikkumaan, joka on arvokas päämäärä.

Vuosi sitten uhanalaisten metsien kartoittamiseen perehtynyt Olli Manninen, teki maastotutkimuksen Sikokallion alueelta. Hän tutki lahokaviosammaleen esiintymistä ja löysikin gps-karttaan 400 havaintoa harvinaisesta lahokaviosammaleesta.

Olli Manninen teki kohteella havaituista esiintymistä rajaukset ydinalueiden suojelurajausehdotuksiksi.

"Alueen kuusivaltaisista metsistä löytyi runsaasti lahokaviosammalrunkoja ja nämä metsät osoittautuivat varsin vahvoiksi lajin esiintymä-alueiksi. Itiöpesäkkeellisiä runkoja löytyi neljä kappaletta (useampia olisi löytynyt varmasti tarkemmalla inventoinnilla) ja lajin itujuväryhmiä eli protoneemagemmoja havaittiin yli 400 rungolla (kanto, lahopuurunko tai lahopuun kappale).

Esiintymä-alueet:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Sikokallio SW, 5,11 hehtaaria, 1 + >60 esiintymärunkoa

Sikokallion itärinteiden kuusivaltaisissa metsissä on runsaasti lajille sopivaa habitaattia, kosteimmat osat niistä runsaimpia esiintymiltään. Esiintymä-alue rajautuu idässä nuorempiin mäntyvaltaisiin metsiin ja lännessä kuivempaan kalliometsiin.

Uusikylä(n korpi), 7,47 hehtaaria, noin 30 protoneemärunkoa

Ojitettu, mutta luonnontilaisen kaltaisena pysynyt korpialue on edustava luontokohde ja suojelun arvoinen METSO-ohjelman kriteerien mukaan. Kohde tutkittiin varsin nopeasti, joten esiintymärunkoja löytyi siksi "vain" kolmisenkymmentä. Suon keskiosat ovat paikoin liian kosteita lahiokaviosammalelle, mutta varsinkin kohteen reunojen metsät soveltuvat lajille erinomaisesti. Lahopuuta on syntymässä lisää ja lajin edellytykset kohteella ovat hyvät, jos kohde säilytetään luonnontilassa. Parempi tutkimus lajin esiintymisestä voisi olla paikallaan. Kohteelta löytyi myös rakkosammalta (RT, NT) sekä pallopäärakasammalta (luontoarvolaji).

Sammaloja, 6,15 hehtaaria, 2 + >200 esiintymärunkoa

Sammalojan ympäristön metsät ovat alueen runsaimpia lahiokaviosammaleksiintymä-alueita. Kosteat korpimaiset metsät ovat ylläpitäneet paikoin hyvin runsasta ja elinvoimaista lajin kantaa. Purojen ja suojaisten kuusimetsien kosteusolot ovat erinomaiset lajille ja sopivaa lahopuuta on kohteella runsaasti. Jopa kohteen keskiosan lehtipuuvallaisista ojanvarsimetsistä löytyi hieman yllättäen useita esiintymärunkoja.

Sammaloja itäinen, 0,83 hehtaaria, 1 + >30 esiintymärunkoa

Sammaojan itäpuolinen metsikkö on myös lajille hyvin sopivaa kosteaa vanhaa kuusikkoa. Kasvustot ovat elinvoimaisia ja metsän rakenne hyvä lajille jatkossakin jos se saa kehittyä rauhassa. Viereisen palstan tuoret avohakkuut ovat hävittäneet lajin esiintymiä ja altistavat metsän reunaa auringolle. Tämä voi väliaikaisesti heikentää kohteen reunan lahiokaviosammalkasvustoja. Hakkuulta ei maastokäynnillä etsitty lajia, vaikka sitä varsinkin hakkuun itäreunassa luultavasti onkin jäljellä. Kohde tulisi kartoittaa ja lajin tulevaisuutta siis miettiä myös kunnan omistamalla palstalla.

Esitys kohteen lahiokaviosammaleksiintymien huomioinnista

Alueen lahiokaviosammaleksiintymät näyttävät hyvin vahvoilta ja elinvoimaisilta ja niiden hävittämiseksi tarvittaisiin poikkeuslupa. Yhden päivän maastokartoitus ei ole riittävä koko alueen lahiokaviosammaltilanteen tarkkaan arviointiin. Sammalojan länsipuolella ja joillakin tuoreilla hakkuualueilla olisi todennäköisesti lajin esiintymärunkoja tässä esitettyjen esiintymä-alueiden ohella. Tarkempi selvitys alueen lahiokaviosammaltilanteesta olisi paikallaan kohteen kaavoitussuunnitelmien vuoksi. Lahokaviosammaleksiintymät tulee suojella osana kaavaprosessia ja kaavaa muuttaa niin, että arvokkaat luontokohteet säästyvät. Tämä merkitsee kaavan merkittävää supistamista suunnitellusta.

Muu lajisto ja luontoarvot

Lahokaviosammalrajauksissa esitetyt metsät ovat suunnitellun kaava-alueen kiinnostavimpia myös muilta suojeluarvoiltaan ja rakenteeltaan. Kaikilta kohteilta löytyisi esimerkiksi vanhaa metsää indikoivia kääpälajeja ja muita luonnontilaisissa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

metsissä viihtyviä lajeja. Parempi luontoselvitys alueen metsien luontoarvoista olisi paikallaan, toistaiseksi tehdyt kartoitukset ovat ilmeisen puutteellisia metsäisten luontoarvojen suhteen. Sikokallion kalliomänniköissä ei käyty, ne ovat ilmeisesti suojelunarvoisia ja tärkeitä virkistyskäytön kannalta myös. Lahokaviosammalta ei kalliomänniköistä varmaankaan löydy." Olli Manninen, (22.6.2020) Kartat liitteenä.

Aloite

Rykmentinpuiston osayleiskaava tulee ottaa uuteen käsittelyyn.

Rykmentinpuiston aluetta ja mahdollisia luonnonsuojelualueita tulee tarkastella jo meneillään olevan Puistokylän osallistumis- ja arviointisuunnitelman yhteydessä. Esitän, että Sikokallion alueelle tehdään uudet luontoselvitykset ja Sikokalliosta tehdään luonnonsuojelualue. Se tukisi sekä Urheilukeskuksen toimintoja että asukkaiden virkistystä. "

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 144

Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle, aloite

TUUDno-2021-2174

Kati Lepojärvi esitti seuraavan hänen, Tuusulan puolesta -valtuustoryhmän, Keskusta, Kristillisdemokraattien, Vasemmiston valtuustoryhmän, RKP:n ja 19 valtuutetun allekirjoittaman aloitteen:

"Vakavien sisäilmaongelmien laajennuttua koulu- ja varhaiskasvatyüksiköissämme linjasimme valtuustokauden 2017-2021 pormestariohjelmamme kärkitavoitteeksi nollatoleranssin sisäilmaongelmille, ja tämä perusmissio ohjasi palveluverkkosuunnitelmamme laatimista. Palveluverkkosuunnitelman toimeenpanon ja korvattavien sisäilmaongelmaisten toimitilojen kustannukset menivät jo suunnitteluvaiheessa kuntataloutemme kipurajoilla.

Koronan myötä toimintaympäristömme kuitenkin muuttui radikaalisti, ja kuntataloutemme näkymät peittyivät sumuverhoon, joka ei talousjohtajamme mukaan ole vielä tänä päivänä täysin väistynyt. Samalla kun tämänhetkisten ennusteiden mukaan lapsia syntyy ja muuttaa kuntaamme yhä vähenevissä määrin, ovat sotekustannuksemme ja mm. ikäihmisten määrä ja hoivan tarve jyrkässä kasvusuunnassa. Lapsimääräennusteisiin nojattaessa on myös viime aikoina joissain kunnissa rakennettu liian pieniä yksiköjä. Tiloja tulisikin tarvittaessa pystyä supistamaan ja laajentamaan. Tarvitsemme kuntalaistemme tueksi monimuotoisia ratkaisuja palveluiden ja tilojen tuottamiselle, vauvasta vaariin. Olemme vastuussa kuntalaistemme hyvinvoinnista myös silloin kun sotepalvelumme tuottaa hyvinvointialue.

Tällä hetkellä koronan aiheuttama paine kuntatalouden kestävyydelle jatkuu. Se on edesauttanut myös välillisten kustannusten rajua nousua: rakentamisen kustannukset ovat nousseet reilusti ja rakennusmateriaalien saatavuus on heikentynyt.

Teknisen toimialan vastauksissa arviointikertomukseen todetaan jo realisoitunut riski palveluverkon toteuttamiselle: *"Tilapalveluiden henkilöresurssivajeesta ja puutteellisista työkaluista johtuen ostopalveluihin on jouduttu tukeutumaan rakennushankkeiden johtamisessa, rakennustöiden laadunvalvonnassa sekä kustannusten seurannassa. Tämä tulee osaltaan nostamaan rakentamisen kokonaiskustannuksia, ja resurssivaje aiheuttaa riskin palveluverkon aikataulun toteutukselle."*

Teknistä toimialaa ovat kuormittaneet kohtuuttomasti myös uudisrakentamisessa toteutuneet riskit, eli mm. rakennusvirheiden aiheuttamat sisäilmaoireilut uudehkoissa yksiköissä ja näiden laajat rakennetutkimus- ja korjaustarpeet, kuten mm. Roinilan ja Pellavan päiväkodeissa, jotka on rakennettu 2010-luvun puolivälissä. Teknisen toimialan henkilöresurssit ovat vähentyneet myös irtisanoutumisten myötä. Aiheutunutta resurssivajetta ei saa helposti katettua ja toimialan kustannukset moninkertaistuvat käytettäessä pääosin ostopalveluja. Lisäksi sisäilmaoireet ovat aiheuttaneet lapsille ja työntekijöille sekä vanhemmille suurta inhimillistä, terveydellistä ja taloudellista huolta ja kunnan riskiarvioissakin sietämättömäksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

tunnistettua riskiä.

Riskejä palveluverkon toteutuksessa aiheuttaa myös arkkitehtonisesti näyttävien, mutta samalla monimutkaisten rakenteiden tavoittelu hankkeiden toteutuksessa. Tällaisessa rakentamisessa toteutuu herkemmin riskirakenteita, joiden aiheuttamat huolto- ja ylläpitokustannukset ovat suuremmat, kuten myös niistä aiheutuvat sisäilmariskit.

Meillä on kunnassamme, sekä viranhaltijoilla että valtuutetuilla, vastuu huolehtia sekä taloudestamme että kuntalaisistamme. Meidän tulee riskiarvioissamme huomioida hyvissä ajoin myös palveluverkkohankkeissamme hämöttävät lisäkustannukset, jotka ovat epävarmassa taloustilanteessa hankalampia hahmottaa, mutta jotka edellä mainittujen lainalaisuuksien valossa ovat todennäköisiä riskejä toteutua.

Meidän tulee olla taloudenhoidossamme vastuullisia. Riskien välttämiseksi meidän tulisi rakentaa palveluverkkomme kerralla kustannustehokkaasti, muuntojoustavasti ja pitkäikäisesti. Meidän tulee rakentaa toimitiloja, joilla voimme vastata asukkaidemme muuttuviin tarpeisiin.

Kunnan kokonaistaloudellisten edellytysten ja toimintaympäristömme radikaalisti muututtua palveluverkkomme kokonaisuuden toteutusta tulisi siis tarkastella uudelleen, huomioiden palveluverkkosuunnitelman jälkeen tapahtuneen rakennusalan murroksen: rakennusalan raaka-ainekustannukset ovat kasvaneet valtavasti, joten palveluverkkohankkeidemme kulujen voidaan ennakoida kasvavan yli taloutemme kantokyvyn. Nykyisessä pormestariohjelmassamme on linjattu, että emme voi veronkorotuksen kasvattaa tulopohjaamme. Meidän tulee siis toteuttaa palveluverkkohankkeemme viisaammin ja kustannustehokkaammin.

Meidän tulee mahdollistaa palveluverkkokilpailutuksissamme myös modulaaristen kokonaisuuksien tarjoaminen. Hankkeet tulee kilpailuttaa järkevästi mm. sellaisten selkeiden suunnittelulähtökohtien, kuten tarveselvityksen, tontin ja tilaohjelman perusteella. Meidän tulee valita palveluverkon hankkeiden toteutukselle koko niiden elinkaaren kannalta edullinen ja laadukas kokonaisratkaisu.

Tilat tulee suunnitella muuntojoustavasti. Lyhyen ajan muuntojoustavuutta on esimerkiksi paljeseinät, joiden avulla voidaan toteuttaa erilaisia oppimistiloja. Pitkän ajan muuntojoustavuus taas tarkoittaa sellaisten tilojen toteuttamista, joita voidaan siirtää, yhdistellä, korvata, huoltaa ja uusia, muuntaen tarvittaessa tiloja eri käyttötarkoitusten vaatimukseen. Meidän tulisi varmistaa, että tiloja voidaan suunnitella vastaamaan pitkän aikavälin käyttötarpeisiin: toteuttaa alueella olevaan /nousevaan koulukäyttötarpeeseen, mutta että niitä on myös mahdollista hyödyntää uudelleen esimerkiksi koulutarpeen vähennyttä ja hoivatilarpeen noustua esim. vammais- tai ikäihmisten tarpeisiin. Tällainen tilanhallinta olisi ekologista, kierrätettävää ja ylipäänsä viisasta resurssien käyttöä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Tilojen suunnittelu pitäisi toteuttaa käyttäjien tarpeet lähtökohtana. Sisäilman lisäksi tulisi tarkastella sisäympäristöä kokonaisuutena, jossa huomioidaan laajemmin ilmanvaihto, lämpötilaominaisuudet, riittävä luonnonvalo, myrkyttömät, kemikaalivapaat rakenteet, sekä paloturvallisuus.

Tällä hetkellä palveluverkkomme suunnitellaan siten, että jokainen koulu suunnitellaan erikseen, erilaisin ratkaisuin ja eri materiaaleista toteutettuina pysyvinä rakennuksina. Meillä on tällä hetkellä palveluverkkosuunnitelmassa 5 samankaltaista kouluhanketta, joilla on samanlaiset tarpeet ja jotka ovat miltei kaikki aikapaineisia. Kun jokainen koulu toteutetaan eri materiaaleista ja erilaisilla rakenneratkaisuilla, jokainen suunnitteluprosessi pitää toteuttaa alusta alkaen kohteen erityislähtökohdista. Tämä pidentää suunnitteluprosesseja ja nostaa kustannuksia. Lisäksi kiinteistöhuoltajien täytyy tuntea kaikki erilaiset rakenteet ja systeemit, mikä kuormittaa kunnan henkilöstöä, asettaa suuria osaamisvaatimuksia ja lisää riskejä.

Samanaikaisesti toteutamme erittäin kalliita väistöilaratkaisuja. Olemme todenneet, että normaaliprosessissa uusi koulu saadaan toteutettua keskimäärin n. viiden vuoden aikajanalla ja tällä välillä käytämme kalliita väistötiloja.

Siinä ajassa kun hankimme väistötilat saisimme kuitenkin toteutettua modulaarisen kouluhankkeen kokonaisuudessaan, halutessamme omaleimaisesti kohdeympäristöönsä suunniteltuna, tyylikkäänä kokonaisuutena. 2000 bruttoneliön /400 oppilaan koulu voidaan pysyvästi rakenteena toteuttaa 3 kuukaudessa käyttövalmiiksi. Rykmentinpuiston kaltaisen isomman koulun pystytys olisi mahdollista 9 kuukaudessa. Modulaarinen rakentaminen on lisäksi keskimäärin 20% edullisempaa kuin perinteinen rakentaminen. [1]Alueemme muut kunnat ovat vastanneet jo sisäilmaongelmiin ja toimintaympäristön muutoksiin tehokkaasti ja käyttäjä-/asukaslähtöisesti, ja toteuttaneet modulaarisia ratkaisuja uusissa kouluhankkeissaan menestyksekkäästi. Viime vuosina modulaariset rakentajat ovat myös osoittaneet, että suuriakin kouluja voidaan rakentaa nopeasti ja kustannustehokkaasti. Järvenpään Mestaritoiminnan mukaan moduulirakentaminen on ollut Järvenpäälle 20-30% edullisempaa kuin perinteinen rakentaminen ja Järvenpäässä onkin nopeasta moduulirakentamisesta hyviä kokemuksia sekä pienemmissä, että isommissa hybridi-kouluhankkeissa. Myös Espoossa on vuoteen 2020 mennessä kolme koulua toteutettu samalla runkorakenteella, ja tässä on todettu hyödyksi siirrettävyys ja muuntojoustavuus. Lisäksi sopimuksissa on moduulirunkorakenteelle luvattu jopa 100 vuoden elinkaari.

Koulut tulisikin rakentaa ensisijaisesti kestäviksi. Rakennuksen pitkä elinkaari pystytään saavuttamaan käytännössä kaikilla materiaaleilla. Viisainta ja ekologisinta olisikin tehdä rakennuksista esimerkiksi täysin kierrätettäviä.

Nopeuden ja kokonaiskustannuksien (väistöineen), kestävyys, huollettavuuden ja monikäyttöisyyden lisäksi meidän tulisi huomioida palveluverkkokilpailutuksissa laatuksiteerit vahvasti hintakriteerien rinnalla. Nykyiset kilpailutukset tehdään vahvasti hintaperusteisesti. Rakennustekninen ja toiminnallinen laatu on saatava oikeiksi kriteereiksi kilpailutuksiin. Meidän ei tule hyväksyä riskirakenteita. Rakenteet tulee suunnitella myös tiiviiksi ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

---

energiatehokkaiksi.

Taloudellinen vastuumme ja vastuumme palvelujen tarjoajana vaatii, että selvitämme, voidaanko palveluverkkohankkeita toteuttaa nopeammin ja tehokkaammin. Kaikista edellä mainituista syistä meidän tulee palveluverkkokilpailutuksissa mahdollistaa se, että myös modulaariset rakentajat voivat esittää tarjouksensa palveluverkkohankkeisiin.

Lisäksi meidän tulee vaatia pitkän aikavälin muuntojoustavuutta jo kilpailutusvaiheessa. Tämä mahdollistaa tilojen hankkimisen jopa sadaksi vuodeksi, jolloin tiloja voidaan uusiokäyttää eri tarkoituksiin.

[1] <https://www.mckinsey.com/business-functions/operations/our-insights/modular-construction-from-projects-to-products>"

Päätös

Aloite lähetettiin kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Kunnallisvalitus

§135, §136, §139

Kunnallisvalitusohje

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus ja valituksen perusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun muutettu päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen

Päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusviranomaisen yhteystiedot

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

Puhelin 029 56 42000

Faksi 029 56 42079

sähköposti helsinki.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

MRL 188 §:n 3 momentin mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon samaan aikaan, kun päätöksen katsotaan kuntalain 140 §:n mukaisesti tulleen kunnan jäsenen tietoon.

Muista kuin em. päätöksistä asianosaisten katsotaan saaneen tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta määräaikaan.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta. Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaisille ennen valitusajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Asiakirjat toimitetaan viranomaisen asiointiosoitteeseen lähettäjän omalla vastuulla. Tämä voidaan tehdä myös postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Lisätietoja

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua, joka on hallinto-oikeudessa 260 euroa. Saman lain 5 §:ssä on määräys niistä asioista, joista ei peritä oikeudenkäyntimaksua. Maksua ei myöskään peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§133, §134, §137, §138, §140, §141, §142, §143, §144

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.